

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Año del Libertador
General San Martín
1950 spalis 7 d.
N.º 17 (33)

TAUTOS FONDO REIKALU

Tautos Fondo Valdytojas prof. J. Kaminskas atskiru raštu kreipiasi į viso pasaulio lietuvių kolonijas, ragindamas aukoti Tautos Fondui, kuris yra įsteigtas Lietuvos laisvinimo reikalams. "Nuoto, kaip susitvarkys lėšų T. Fondui tolimesnis patikrinimas, priklausys ir tolimesni VLIKo bei V. Tarybos veiklos galimūmai ir tolimesnis mūsų kovos už Lietuvos išlaisvinimą eiga". Kiekvieno susipratęsio lietuvių pareiga yra savo nuolatinę auką prisidėti prie Lietuvos laisvinimo ypač šiuo lemiamuoju momentu. "I T. Fondą dedamas Tavo skaitikas bus liudininkas, kad lietuvių tautai sunkiausioje valandoj būvai kartu su ja ne tik širdim, bet ir veiksmu. Nevėluok! Vis labiau audrėjančioje pasaulinių įvykių raidoj tiek palenksime Lietuvos likimą mūsų siekimų kryptim, kiek Lietuvos laisvinimo reikalui mokėsime parodyt pasišventimo, kietos ištvėrmės ir nepailstamo veiklumo. Tam yra reikalingos ir lėšos. Ir dėl to globok T. Fondą, kad jis pajėgtų atlikti jam skirtą uždavinį" — rašo prof. J. Kaminskas.

Argentinos lietuviai čia negali atsi- likti nuo kitų kolonijų. Reikia būtinai organizuoti aukų rinkimo vėjų Tautos Fondui. Šiam darbui įvykdyti yra pa- šauktas Lietuvai išlaisvinti Centras Ar-

gentinoje. Visų nuosirdžių patriotų pa- reiga yra pagal išgalę kas mėnuo au- koti savo duoklę Tautos Fondui ir pa- remti kiekvieną Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje akciją šiuo rekalu.

Gral. San Martín paminklas Buenos Airese (piešta spec. "LAIKUI")

Ivykiai ir išvados

KOMUNISTŲ PRALAIMĖJIMAS KOREJOJE

Po trijų mėnesių visiems rūpėjusiam Korejos kare įvyko lemiamų pasikeitimų. Amerikiečiai iš savo sąjungininkais staigiai išlaipinę savo kelias divizijas Inchon uoste, toli fronto užnugaryje, po pietų kovų išlaisvino šalies sostinę Seul ir sėkmingai prasiveržė tiek į pietus, susijungdami su savaisiais Taegu fronte, tiek į šiaurę, pasiekdami demarkacijos liniją, vadinamąją 38 paralelę. Visoje P. Korėjoje raudonųjų frontas taip nesitiktėtai pasilijo, kaip Ispanijos kare buvo nuostabus komunistų sumukimas Katalonijoje. Tada pralaimėjusieji dešimtimis tūkstančių pabėgo į Prancūziją, o šiuo atveju raudonųjų korėjiečių likučiai, kurie nebuvo pietuose apsupti, traukiasi į šiaurinę Korėją.

Jungt. Tautų laimėjimas yra būdingas demokratijos metodams. Demokratinės šalys paprastai karų nenori, jiems nepasiruošia, o kai jie prasideda, patiria nepasisekimų. Bet taip būna tik pradžioje, kol jos išjudina savo gyventojus, karinę pramonę ir susimobilizuoja. Kartą išsijudinusios jos užgula priešą su visa galybe ir ryžtingumu. Jungt. Tautų nuostoliai šiame trijų mėnesių kare buvo, teisybė, dideli, bet ir pamoka sau ir priešui nemaža. Sakoma, nėra to blogio, kuris neišėtų į gera. Jei keliolikos tūkstančių amerikiečių ir jų sąjungininkų mirtis dar laiku atidarė akis pasaulio politikams, generaliniams štabams ir visuomenėi mirtingojo pavojaus akivaizdoje, jei laisvosios pasaulio šalys dabar gali būti tikresnės,

kad bus taip narsiai ginamos, kaip Korėja, jei klastingojo bolševizmo vadai įsitikino, kad demokratijos pasirenka geriau karą, negu vergiją — Korėjos karo pamoka ne- liks be istorinės reikšmės.

KAS TOLIAU?

Tačiau karas Korėjoje dar nesibaigė ir jis nepasibaigs, kol tą šalį skersai kirs dirbtinė siena, už kurios komunistų organizacijos garę būtų saugiai perorganizuotos, kiniečių armija padidintos ir betkada į pietinę Korėją vėl išsiųstos. Rašant šias eilutes dar nebuvo žinoma, ar Jungt. Tautos gen. Mat Arthūrą įgalios išlaisvinti visą Korėją, ar jo divizijas sulaukys prieš 38 paralelę. Šis karo vadai ir kiekvienas paprastas stebėtojas piet. Korėjos prez. Rhee, kaip ir mano, kad užpuolukų likučiai turi būti sunaikinti, pralaimėjusi raudonoji armija turi pasiduoti be sąlyginiai, šalis turi būti viena kar- tą išvalyta ir sujungta, kitaip visos demokratijos didvyrių kovos, aukos ir laimėjimai ten būtų beprasmiški. Kaip šį pagrindinį Korėjos klausimą artimiausiomis dienomis Jungt. Tautos išspręs, bus ryškiausias įrodymas, ar politikos ir karo vadai savo klaidas matė ir iš jų pasimoko.

Kodėl Maskva ir Pekinas su visa galybe neateina savo draugams į pagalbą? Kodėl jie taip nuolankiai vis plepa apie taiką, nors gi visiems aišku, kas karą Korėjoje suplanavo, paruošė ir jam vadovavo? Kas dabar susrėbs Kremliaus išvirtus barščius? Ar sovietinė imperija pakės savo tokios patogios bazės suardymą ir prisileis Jungt. Tautų kariuomenę iki šiaurinės Korėjos natūralios sienos, arti Vladivostoko? Tai klausimai, ir kuriuos atsakys greitos ateities laikas.

Dar šių metų pradžioje rašydami įvykių ir išvadų apžvalgas mes buvome prileidę galimybę, jog trečias pasaulinis karas gali prasidėti jau šiemet. Biržely prasidėjo Korėjos karas, kurį rimti tarptautinių įvykių komentatoriai vadina naujo pasaulinio karo pradžia. Vistiek, ar jis artimiausiomis dienomis baigsis, ar nusitęs dar naujais ir netikėtais įvykiais, iš jo atitinkamas išvadas bei patyrimus bus jau pasidarę ir Washingtonas ir Maskva. Pralaimėjęs Korėjoje Stalinas su savo Politbiuru negi snaus ir negi nenorės atitaisyti savo "genijalaus" vado šlovės! Kas atsitiko Tol. Rytuose, betkada gali atsitikti ir Vokietijoje bei Austrijoje, taip sakant, Europos-Korėjoje, ar Jugoslavijoje ir Turki-

joje, o tai jau reikėtų vis platesnį ir lemiamesnį karinių veiksmų išsiūbavimą.

DELSIAMA DEL A-BOMBŲ

Pagal paaiškėjusias kai kurias paslaptis, Maskva visus savo galutinius pasirengimus trečiajam pasauliniam karui numatanti baigti 1951 metais. Viena, bolševikai gerai žino, kad amerikiečiai atominių bombų turi kolkas daugiau ir geresnių, antra, sovietų atominiai fabrikai karštingai skuba tokių bombų gaminti, irgi kiek galima daugiau. Sakoma, amerikiečiai turį jau apie 500 a-bombų, kai sovietai — gal tik keliasdešimt. Tikrųjų skaičių visuomenė, be abejo, nežino, tačiau viena yra tikra: bausių ginklų sandėliai didėja, ir pasaulio laikrodžiai artėja prie valandos, kuri išmuš arba visuotinę vergiją arba visuotinį išlaisvinimą...

Peržengė Šiaurės Korėjos Sieną

Paskutinėmis žiniomis gen. Mac Arthur pasiuntė ultimatumą vyr. Š. Korėjos komunistų vadui, reikalaujamas pasiduoti. Korėjos komunistai pareiškė, kad jie tikisi Kinijos pagalbos ir galutinai karą laimės. Tuo tarpu Pietų Korėjos kariuomenė peržengė Šiaurinės Korėjos sieną ir sutiko atkaklų pasipriešinimą. Ypač aiškiai sustiprinta priešlėktuvinė gynyba.

Nauji Prieštankiniai Ginklai Pakeitė Sovietų Politiką?

Kaip žinoma, sovietai savo apsiginklavimą sukcentravo į tankus, kurių turi gerų ir daug. Tačiau karas Korėjoje parodė, kad amerikiečiai turi pakankamai prisigaminę naujų prieštankinių ginklų, vadinamų "bazookas". Vieną tokį prieštankinį pabūklą lengvai paneša ir aptarnauja du pėstininkai. Šaujant iš arti, "bazookas" (lietuviškai išvertus būtų "dūda") pramuša tvirtiausius tankų šarvus ir sunaikina.

Jungtinės Tautos Be Sovietų!

"Chicago Herald-American" rugpiūčio 18 d. išidėjo straipsnį apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntinių memorandumą Valstybės Departamentui apie nepakenčiamą padėtį Baltijos valstybėse. Ta proga laikraštis rašo, kad nesiliaujanti vergija ir teroras Baltijos valstybėse yra galingas liudijimas už buvusio prezidento Hooverio pasiūlymą perorganizuoti Jungtines Tautas, išskiriant iš šios tarptautinės organizacijos Sovietų Sąjungą, kuri ją iki šiolie naudojo savo propagandai ir visuotiniam chaosui skleisti.

El Genocidio de los Países Bálticos

Los representantes diplomáticos de los tres Países Bálticos ante el gobierno de Washington, entregaron al Departamento de Estado un memorandum, en el que solicitan que en las presentes sesiones de la ONU se sostengan los esfuerzos "contra las deportaciones genocidas en masa, y contra el espantoso régimen imperante en los Países Bálticos", al par que se expresa la esperanza de que la clara y decidida política del presidente Truman en el caso de Corea fortalezca las posibilidades de liberación de Lituania, Letonia y Estonia. Funcionarios responsables de los Estados Unidos recibieron favorablemente este memorandum.

El Departamento de Estado tiene sobre el tapete otros documentos más. El estudio redactado por la Comisión de Relaciones Exteriores de la Cámara de Representantes, con el propósito de dar información básica sobre la Unión Soviética en el campo de las relaciones internacionales demuestra que la URSS ha aumentado su territorio en un millón de kilómetros cuadrados a expensas de Lituania, Letonia, Estonia y los demás países sojuzgados. Registra asimismo las violaciones de tratados, así como el obstruccionismo en la solución de los problemas internacionales, en que incurrió el Kremlin.

La aserción de que los Países Bálticos, habitados por pueblos no esclavos y de cultura occidental, constituyen un peligro para la seguridad de las URSS, no está fundamentada en hechos: la barrera de sus vecinos libres, desde Finlandia hasta Rumania constituían la mayor seguridad para Rusia. La inseguridad y la inestabilidad de esa parte de Europa comenzaron en el año 1939, cuando contra la independencia de los Estados Bálticos tramaron una conspiración el Kremlin rojo y el Berlín pardo. Los Países Bálticos, primeras víctimas del imperialismo soviético, son utilizados ahora para una ulterior expan-

sión soviética, que amenaza no tan sólo la seguridad europea, sino toda la civilización occidental.

El no reconocimiento de la anexión de los Países Bálticos, por parte del gobierno de los Estados Unidos, sostiene la causa de la verdadera paz, basada en los principios de justicia y de libertad.

Los representantes diplomáticos de Lituania, Letonia y Estonia, recibieron mucho estímulo de la rápida y decidida acción norteamericana contra la agresión en Corea. No sucedió desgraciadamente lo mismo en los años de 1939—1940, cuando las Naciones Bálticas eran atropelladas por los agresores rojos y pardos; entonces fueron dejadas solas, a merced de la crueldad del enemigo. Y hoy en día, esas tres naciones pacíficas y progresistas sufren los inauditos métodos genocidas, con que pretende sofocar Rusia la resistencia a una comunicación compulsiva; solamente en Lituania, hasta el presente, se han asesinado o deportado más de 800.000 habitantes...

Los representantes de los Países Bálticos y los ciudadanos libres de esas naciones dispersos por todo el mundo, apreciarían enormemente, y se fortalecerían en su desigual lucha si el gobierno de los Estados Unidos, u otros delegados de naciones democráticas, miembros de la ONU, levantan su voz en el seno de la asamblea para desmascarar a los mayores culpables del siglo XX, autores de un genocidio sin precedentes en la historia. Hasta ahora no hubo en la ONU ninguna protesta pública contra los actos genocidas cometidos por Rusia en los Países Bálticos y detrás de la "cortina de hierro" en general. ¿No será luego demasiado tarde?

La libertad, ídolo de los pueblos libres, es aún despreciada de los siervos, porque no la conocen.

San Martín

"NENUSIMINKITE: TĖVYNĖ TRIUMFUOS"

Kai šiais metais visa Argentina gerbia ir lenkiasi prieš savo tautinį didvyrį ir šalies išlaisvintoją Generolą José de San Martín, jo šimto metų minėjimo proga, tu prie šio pagerbimo prisijungė gyvena Argentinoje lietuviai, s. m. rug- sėjo 23 d. prisidėjo. Tą dieną Lietu- vai Išlaisvinti Centro rūpesčiu ir pas- tangom šalia kitų pagerbimo lentų prie San Martín Instituto, Buenos Airese, buvo atidengta bronzinė lenta lietuvių bendruomenės vardu.

Prie to patriotinio pasireiškimo, kuris ne tik pagerbė Argentinos tautinį didvyrį, bet ir priminė ir primins visiems mūsų pavergtus tautos kovą už laisvę, savo nusistatymu, savo lėšomis ir dalyvavimu prisijungė Dr. J. Basanavičiaus Lietuvių Centro organizacija, veikianti Buenos Aires dalyje Villa Lugano. (Atskirai talpiname tos organiza- cijos laišką Lietuvai Išlaisvinti Cent- rui. Nors ir nepalankiam orui esant, apie porą šimtų lietuvių būrys susirinko prie minėtojo Instituto Palermo rajone. Paminklinės lentos atidarymas prasidėjo Argentinos ir Lietuvos himnais, kuriuos sugiedojo Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas V. Rimavičiaus.

Himnų klausydami, susirinkusieji matė prieš save tautiniais drabužiais pasi- puošusias Argentinos ir Lietuvos tautines vėliavas laikančias lietuvaites su taip pat pasiūšusiomis garbės sargybėmis, matė tris gyvų gėlių vainikus, paruoštus padėti prie San Martín, jo

ir jo dukters paminklų ir dar uždeng- tą bronzinę lentą.

Užbaigus giedoti himnus, Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje nirmi- ninkas I. Radvišius atidengė paminklinę lentą. "Nenusiminkite: Tėvynė dar tebėra ir triumfuos" — šis reikšmingas Gen. San Martín, to kovotojo už pavergtų tautų išlaisvinimą, sakinius paminklinėje lentoje visoms skaitlingoms iš viso krašto ekskursijoms, ta Institutą lankančioms, ir visiems svetimtaučiams, kurie čia atsilankys, bylos: apie laisvę svajojame, laisvės geidžiame, be jos nenurimsime.

Atidengus lentą buvo padėti trys gėlių vainikai: Lietuvai Išl. Centro vardu vainiką padėjo tos organizacijos sekretorius J. Gilydis, Dr. J. Basanavičiaus vardu Lietuvių Centro vardu tos organiza- cijos pirmininkas K. Mankus ir senas kolonijos darbuotojas Pošūnas ir Moterų-Mergaičių "Birutės" dr-jos var- du M. Zekienė ir G. Macaitienė.

Po to tarė žodį Z. Juknevičius, L.L.C.A. propagandos sekretorius. Savo ilgoje ir labai rūpestingai paruoštoje kalboje Z. Juknevičius pagerbė Argentin- tos Išlaisvintoją, pabrėžė mūsų koloni- jos susizavėjimą to Didvyrio laisvės šūkiams ir pareiškė tvirtą viltį, kad ir mūsų tauta vėl laisvę atgaus.

Šiose iškilmėse, šalia neorganizuotos visuomenės, dalyvavo organizacijų pri- klausančių prie Liet. Išl. Centro atstovai, o be to dar Lietuvių Centro ir Su- sivilienijimo, kurie taip pat finansiškai šios lentos paruošimą parėmė, žmonės. Tai buvo gražūs lietuvių patriotų pasi- reiškimas. Garbė Lietuvai Išlaisvinti Centrui, kuris ne tik žodžiais, bet ir dar- bais skelbia Lietuvai!

A. G.

Lietuvos Pakasnyų Dešimtmetis

Bolševikinės okupacijos dešimtmetis Lietuvoje buvo apvaikčiojamas bolševikiškai. Miestų gatvės ir kolchozai buvo apkarstyti visokiais bolševikiškais plakatais ir raudonaisiais stabais. Vilniuje apie 100.000 mokyklinio jaunimo ir darbininkų, varu suvarytu, su rusiškais ir lietuviškais plakatais keletą valandų išalkę laukė gatvėse, kolei turėjo "laimės" pražgiuoti pro "vadų tribūną". Iš visos respublikos suvežti dainininkai ir šokėjai pro ašaras dainavo bolševikiškas dainas ir šoko kazokiškus šokius. Kiek geriau pasisekė tik liaudies dainos ir lietuviškasis šokis "Oželis". Iš kity Stalino garbei suruoštų parengimų reikia paminėti skudučių orkestrą, spaudos, pramonės, sporto, sveikatos parodas. Daugiau kaip 3000 Lietuvoje gyvenančių maskolių, žydų ir lietuvių buvo apdovanoti maskoliškais pasižymėjimo ženklais.

Gral. San Martín garbei Lietuvai Iš- laisvinti Centras Argentinoje visos liet. kolonijos vardu padėjo šitą varinę lentą jo vardu institute Bs. Airese. Lentą pa- gamino architektas J. Steikūnas.

Smėlio laikrodžiai baigia išsekti, atomo grėsmė pakibo viršum žmonijos...

LIETUVOS MINISTRAS SVEIKINA

Montevideo, 1950 m. rugšėjo mėn. 6 d.

Jo Malonei

Ponui Ignui Padvalskiui,
Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje
Pirmininkui.

Aukštai Gerbiamasci Pone Pirmininke,

Sukankant dešimčiai metų nuo Lietuvos išlaisvinti Centro Argentinoje įsteigimo, sveikinu Tamstą ir visus L.I.C.A. darbuotojus, nuoširdžiai linkėdamas kuogreičiausiai susilaukti užsibrėžto kilnaus tikslo realizavimo — kad subyrėtų vergijos pančiai, slėgiantieji mūsų Tėvynę, ir kad vėl laisvės įsiviešpatuotų Lietuvoje ir visose kaimyninėse tautose.

Neapsakomas kančias tenka pakelti bolševikų pavergtoms tautoms. Tačiau pastaroji reakcija iš Jungtinių Amerikos Valstybių ir visų Jungtinių Tautų pusės prieš pasikėsinimą pavergti Korėją, aiškiai jau rodo, jog civilizotas pasaulis nusistatė jėga pasipriešinti agresingiems komunistams.

Tai pirmas laisvės trimižas, kuris žada išganymą visiems pavergtiems, kuris kelia visų mūsų viltis.

Tad su dviguba energija tęskime mūsų šventąją kovą prieš pavergėjus ir tikėtinai netolimoje ateityje vėl išvysti išlaisvintą nepriklausomą demokratinę Lietuvą.

Dr. K. GRAUŽINIS
Lietuvos Ministras

ARGENTINOS PILIETYBĖ BUS "AUTOMATIŠKA", BET NEPRIVALOMA

Rašo Dr. ROMAN CIECHANOW

Prieš 18 mėnesių buvo priimta ir paskelbta naujoji Argentinos Konstitucija. Nuo to laiko Argentinos Kongresas ruošia atitinkamus įstatymus, kuriais bus tvarkomas Argentinos pilietybės suteikimas pagal naujosios Konstitucijos nuostatus.

Naujosios Konstitucijos 31 paragrafas šitaip kalba apie užsieniečių teises Argentinoje:

"Svetimšaliai, kurie teisėtai atvyko į Argentiną, turi visas civilines teises, lygiai kaip ir šios šalies piliečiai; politinės gi teisės jiems suteikiamos tik po 5 metų nuo gautos pilietybės datos. Prastieji galės gauti Argentinos pilietybę, jeigu šalyje išgyveno dvejus išsčius metus. Kurie tačiau šalyje bus išgyvenę penkerius išsčius metus, automatiškai įgis Argentinos pilietybę, nebent aiškiai pareikėtų priešingą norą. Atskiras įstatymas nustatys pilietybės suteikimo, jos atėmimo ir svetimšalių iš krašto ištrimimo prielaidas, formalumus ir sąlygas".

Kadangi iki šiolie Kongresas dar ne priėmė jokių nuostatų, liečiančių 31 Konstitucijos paragrafą, todėl dar nebėgalioja tie Konstitucijos dėsniai, nes dar nėra įstatymo, kuris numatytų to 31 Konstitucijos paragrafo vykdymą.

Siuo metu Federaliniai Respublikos Tribunolai kiekvieną atvejų naudojami dar senuoju 1869 m. įstatymu (Ley No. 346 de la ciudadanía) ir 1931 m. nuostata. Todėl praktikai dar nėra jokių pakėitimų. Svetimšaliai, kurie išgyveno Argentinoje bent dvejus metus (be pertraukos), turi teisę prašyti šios šalies pilietybės. Prie prašymo turi pridėti duos dokumentus: 1. gimimo liudijimą, 2. Imigracijos pažymėjimą (Certificado de Migraciones), 3. Darbo pažymėjimą, 4. gyvenamos vietos paludijimą (iš vietos policijos) ir 5. du liudininkus.

Lietuvių dauguma neturi gimimo liudijimų. Argentinos konsulato patvirtintų. Tačiau tai dabar jau nėra jokia kliūtis, nes teisėjas vieton gimimo liudijimo priima liudininkų duodamą pa-

zinties pareiškimą (Información sumaria).

Siuo metu neaiški tarptautinė padėtis nemaža užsieniečių skatina ieškoti Argentinos pilietybės. Dėl didelio skaičiaus lietuvių, lenkų, rusų, čekoslovakų, vengrų ir kitų užsieniečių, kilusių iš anapus "geležinės uždangos", kurie kreipiasi į atitinkamas įstaigas pilietybės gavimo reikalui, praktiškai pasidaro neįmanoma tuojau visus prašymus patenkinti.

Buvo pasiūlyti penki skirtingi įstatymo projektai dėl Argentinos pilietybės įsigijimo ateityje. Yra sudaryta speciali komisija tiems projektams apsvaistyti.

Skaitant tuos projektus, tuojau aiškėja, kad ateityje bus daug sunkiau tapti Argentinos piliečiu, negu anksčiau. Dabartiniai reikalavimai bus didesni: tik tie svetimšaliai, kurie "asimiliavosi" ir prisitaikė prie argentinškosios aplinkos, galės gauti pilietybę.

Už Argentinos pilietybę ateityje bus suteikiama automatiškai, tačiau vis tiek reikės pristatyti aukščiau minėtus dokumentus. Reikia neužmiršti, kad naujosios Konstitucijos 31 paragrafas yra tik bendras nuostatas, kurio smulkesnis nustatys atskiras įstatymas. Veikiausiai būsimajį įstatymą dar papildys atskiras nuostatas (reglamento), kuris, be abejo, turės labai didelės praktiškos reikšmės.

1949 m. Konstitucija ir būsimasis įstatymas nieko nevers tapti Argentinos piliečiu. Priešingai, 31 Konstitucijos paragrafas yra taip suredugotas, kad pasidaro išpūdis, jog pilietybė bus tik privilegija, kuri ne kiekvienam bus suteikiama.

Kongresas turi prieš akis sunkų uždavinį. Visi projektai turi įdomių aiškinių, minima nemaža svetimų kraštų pavyzdžių, ypač Jungtinių Amerikos Valstybių.

Galimas daiktas, kad dar turėsime laukti keletą mėnesių, iki išeis naujas įstatymas. Tuo tarpu gi 31 Konstitucijos paragrafas tebėra "negyva raidė".

LIETUVOJE

LIETUVA SUSKIRSTYTA "OBLASTIMIS" RAJONAIS IR APYLINKIŲ "TARYBOMIS"

5. m. birželio 20 d. "Aukščiausiosios Lietuvos Tarybos" Prezidiumo įsakymu Lietuvos teritorijoje panaikinami apskritys ir valstai ir įvedamas naujas Lietuvos teritorijos Administracinis suskirstymas. Pagal šį suskirstymą Lietuvos teritorija padalinta į keturias apygardas (oblast), būtent: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių. Šios apygardos savo ruožtu suskirstytos į 87 rajonus, į kuriuos įeina tų rajonų centrai — svarbesnieji miestai ir jų apylinkių Tarybos (sovietai).

Šis suskirstymas yra Sovietų Rusijos suskirstymo kopija. Jis duos progą patikrinti gyventojų dokumentus ir atsiųsti naujų valdininkų rusų į Lietuvą.

STEGIAMI DIDIEJI KŪLCHOZAI LIETUVOJE

Visoje Tarybų Lietuvoje šiuo metu vykdomas didžiulis žemės ūkio pertvarkymas: iš mažesnių kolchozų sudaromi dideli kolchozai, kurių žemė vidutiniškai siekia apie 1.500 ha plotu. Naujai

žemės reformai vykdyti paskirtas ir naujas žemės ūkio ministras Vl. Augustinaitis. Darbas pradėtas nuo Šiaulių, kur yra geriausia žemė. Žmonės, dar nespėję perkelti savo trobesius į dabartinius smulkesnius kolchozus, dabar vėl turės jūcis gabentis į naujas vietas, kaip kokie čigonai. Niekas tačiau nėra tikras, kad kada nors vėliau neatėis bolševikų vadams į galvą iš didelių kolchozų grįžti prie mažesnių...

LAIŠKAS IŠ KLAIPĖDOS

Viena klaipėdiečių tremtinių šeima Vokietijoje gavo tokio turinio laišką iš Klaipėdos krašto:

"Tu, žinoma, galvoji, kad mūsų nebėra gyvųjų tarpe, tačiau mums vis dar šiaip taip einasi. Iš 6 ir 7 d. birželio mes patyrėme daug baimės, dėl šio įvykio netgi susirgome. Šeši gerai ginkluoti plėšikai įsiveržė naktį į mūsų butą ir smarkiai apiplėšė, atėmė maistą, drabužius, skalbinius, muzikos instrumentą ir daugelį kitų dalykų. Paskutiniu metu mūsų gyvenimas pasidarė labai nesaugus. Dėl nuolatinės baimės mes tiesiog sergame — visa tai stovi mums nuolat prieš akis. Mes norėtumėm iš

NEAPSVIESTOS GATVĖS

"Sovetskaja Litva" užsipuola drg. Gurevič, Vilniaus miesto vykdomojo komiteto valdininką, kuris visiškai nesirūpinąs gatvių apšvietimo reikalais. Taip Kernavės, Širvintų ir Rudnios gatvės visiškai neturinčios elektros šviesos. Tuo reikalu pareiškimas draugui Gurevič buvęs paduotas jau 1949 m. rugpiūčio mėnesį. Po keleto mėnesių vėl pakartotas. Drg. Gurevič apsažes, kad nėra laidu. Tik sausio mėn. Gurevič pranešęs, kad laidai gauti ir po 10 dienų gatvėse būsianti šviesa. Deja, slenka jau mėnesiai, o vilniečiai vis turi vaikščioti tamsiose gatvėse.

LTSR IŠLAIDOS 1950 METAMS

Lietuvos TSR valstybinio biudžeto išlaidos 1950 m. numatytos 1.352.912.000 rublių. Švietimui ir bolševikinei propagandai paskirta 467.581.000 rb., socialiniam aprūpinimui — 57.567.000 rb., tuo tarpu kai "valstybės valdymo ir teismo organams išlaikyti" net 183.124.000 rb.

SOVIETAI PAGROBĖ TREMTINIUS

Zymus ir įtakingas švedų laikraštis "Aftonbladet" VIII.31 paskelbė žinią, gautą iš Estijos, viename slaptu būdu atkeliavusiam laiške. Jame rašoma apie likimą mažo estų laivo, kuris 1948 metais iš Švedijos plaukė į vieną Anglijos uostą, veždamasis apie 40 estų pabėgėlių. Atviroje jūroje laivas staiga buvęs sulauktytas iškilio vieno sovietų povandeninio laivo, kuris suėmė visus keleivius ir pasiėmė į laivą. Pabėgėlių laivelis buvo paskandintas. Suimtieji buvę nuvežti į Taliną. Visos laive buvusios moterys patalpinotos į Estijos kalėjimus, gi vyrai išsiųsti į Sibiro priverčiamųjų darbų stovyklas.

JV ŽURNALISTO L. J. SCHWEITZER PASIKALBĖJIMAS SU VLIK-o PIR-KU

Vienos JV spaudos bendrovės bendradarbis žinomas JV žurnalistas L. J. Schweitzer kreipėsi į VLIKo pirmininką su eile klausimų. Su tais klausimais

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje (sėdi iš kairės į dešinę): P. Sakalauskas — įždin., J. Gilvydis — I sekr., kun. P. Garšva M.I.C. — liet. parapijos atstovas, Ig. Padvalskis — pirm., Z. Juknevičius — propag. sekr., K. Čibiras — Liet. Pasiunt. spaudos atstovas, A. Mikeliūnienė; (stovi): K. Misiūnas — šv. Cecilijos choro atst. ir rev. kom. pirm., L. J. Stankevičius — Vyčių atst. ir r. k. nar., V. Rymavičius — šv. Cec. choro vad., agr. A. Šantaras — II sekr., A. Petravičius — L. Taut. Ansamblio vadovas, ir V. Namikas — Taut. šokių vadovas.

"PRAVDA" APIE LIETUVOS ŪKĮ

Lietuvoje jau nuo seniau buvo keletas metalo fabriku. Dabar pati "Pravda" pripažįsta, kad tie fabriškai negali normaliai veikti, nes Gorkio fabriakas "Raudonoji Etna" ir latvių fabriakas "Raudonasis metalurgas", kurie turi pristatyti žaliavą, su tuo vėluojasi, laiku medžiagos nepristato.

"Pravda" pripažįsta, kad dešimtis atsitikimų medžiagos buvo suvelintos vienu ar net ir dviems mėnesiams. Dažnai buvę atsitikimai, kada iš centro atėidavęs įsakymas pristatyti medžiagas, kurių iš viso nėra tame fabrike. Ypač blogai pristatomos tos medžiagos, kurių pristatymu rūpinasi pati ministerija.

Patsai sovietų laikraštis pripažįsta, kad krašte negali normaliai vykti statybos, nes negaudami žaliavų fabriakai nepagamina kaikurių statybai būtinų metalinių dalių. Pasiatiko dar didesnių įdomybių sovietiškaime ūkyje Lietuvoje. "Pravda" liepos 29 d. paduoda tokį atsitikimą: Janonio fabriakas Kaune pagamino rašomojo popieriaus, kurio vagonas buvo nusiųstas į Leningradą, o po kai kurio laiko iš Leningrado atsiųsta rašomojo popieriaus vėl į Kauną. Matyt, maskoliai nepatenkinti menka savo popieriaus kokybe, gabenasi iš Lietuvos geresnį, o savo fabriku šlamštą veža į Lietuvą.

"Pravda" iškelia dar vieną faktą: iš Čkalovo apygardos į Lietuvą atgabeno 50 plūgų. Tuogi tarpu pati Lietuva gaminasi plūgus ir net juos eksportuoja į kitus kraštus.

Jau šie keli pačių sovietišku laikraščiu iškeliama faktai parodo, koksai chaotiškas yra sovietiškas ūkis Lietuvoje.

J. Žiugžda, buvęs vienos Kauno gimnazijos mokytojas, dirba kaip profesorius universitete. Be to, jis paskirtas Lietuvos TSR mokslų akademijos vice prezidentu. Savo raštais jis ir toliau kaip beįsmantdamas garbina drg. Staliną.

čia greičiau iškeliauti, bet kur? Greičiausia teks vykti pas K. (Sibirą). Senas tėvas betgi nori čia pasilikti. Ką tu apie tai manai? Ar mes šiais metais dar gyvi pasimatysime ar jau ne? Ar jūs visi sugrįšite pas mus? Mes jūsų laukiame nepaprastai išsiilge" (MD).

jis kreipėsi į visa eile egzilinių vadovaujančių asmenų — Mačeką, Dimitrovą, Mikolaičiką, Kerenskį... Tarp jo klausimų yra reikšmingų visai Europai: ar tikite, kad Lietuva atgaus laisvę JTO pagalba? Ar sutinkate, gal būt, su Mikolaičiku, Mačeku, Dimitrovu, kurie šako, kad tik pergalingas karas prieš sovietus gali suteikti jų kraštams laisvę? Kerenskis stoja už federacinę didžiąją Rusiją. Ar Lietuva norėtų tokio federacijoj dalyvauti? Ar sutiktumėt su Mačeku, kad Stalinui sunaikinus ūkininkus, juos pavergiant žemės ūkio proletariatu, paskum bus sunku laikrodies sukti atgal ir sunku bus atstatyti demokratinis režimas?

Šie klausimai rodo, kokios problemos pradeda dominti Jungtinių Valstybių galvojančių žmogų.

RAKETŲ UZDANGA PRIES ŠVEDIJĄ

"Los Angeles Examiner" įsidėjo žinutę apie lietuvių pabėgėlių, kuris iš už geležinės uždangos tik dabar pateko į laisvąjį pasaulį. Šis lietuvis pabėgė-

lis pateko į britų zoną Vokietijoje ir Hanoveryje turėjo pasikalbėjimą su švedų laikraščio "Aftonbladet", išėinančiu Stockholme, korespondentu. Lietuvis pabėgėlis nupasakojo, kad Kola pusiasalyje įrengta raketų užtvana, kuri nukreipta prieš Švediją. Raketų bazės esą įrengtos giliai miškuose, apie 50-70 mylių nuo pajūrio. Toliau Šiaurėje, Karelijoje, tokios bazės nukreiptos prieš Suomiją. Ten yra padaryti visi įrengimai leisti vokiečių tipo V2 raketoms, kurios esą dabar žymiai patobulintos. Šitokiomis ir aviacijos bazėms įrengti rusai naudoja vergų jėgą.

Tas pats laikraštis, kuris yra vienas pačių didžiausiųjų Los Angeles, neseniai buvo įsidėjęs vedamąjį Lietuvos, Latvijos ir Estijos reikalui. Straipsnyje Lietuvos reikalui buvo paskirta daugiausia vietos.

LIETUVIAI SUPLIEKĖ AUSTRALŲ KREPŠININKUS

Mūsų krepšininkai ėmė ir nusinėšė Pietų Australijos krepšininkų meisterio taure. O kova buvo kieta, kuri tęsėsi apie du mėnesius. Pabaigoje smarkiai kibojams į kalnierių latviai, kurie žaidžia YMCA vardu ir dar dvi stiprios australų komandos. Bet rėmė juos ir lietuviška publika, sudėjusi pinigų įsigyti gražios uniformos, sviediniam, o daugiausiai gausiu rungtynių lankymu ir savo riksmu. Mūsų komanda "Vytiš" neapvykė, finalą laimėdama prieš pernykštį Pietų Australijos meisterį "Kingston" 55:31 (24:11). Ar tik nepamėgins jie pakovoti dėl visos Australijos krepšinio meisterio vardo?

Jų buvo dešimt: Jaciunskis Kęstutis, Urnevičius Stasys, Ignatavičius Algis, Gurskis Virgilijus, Čiplys Modestas, Sekas Algis, Brocėnka Kostas, Pyragius Mykolas, Dainius Vytautas.

Mūsų pagarba Adelaidiškiam krepšininkams, taip gražiai apgynusiems lietuviškas spalvas, tolimoje Pietų Australijoje.

SVEICARIJOJE MIRĖ ANELĖ KONIUKOVIENE-PAKULYTĖ

1950 m. rugsėjo 10 d., ilgai sirgusi sunkia ir varginančia liga, Davoso Reginėj mirė Anelė Konjukovienė-Pakulytė, Lietuvos žurnalisto ir buvusio "Lietuvos Sparnų" redaktoriaus Andriaus Konjukovo žmona, Nedidelė Sveicarijos lietuvių bendruomenė nustojo vertingo ir mielo nario. Rugsėjo 13 d. velionė buvo palaidota gražioje Davoso kapinėse — Waldfriedhof. Tautiečių, taipgi ir kitataučių pastangom pavyko suruošti gražias, išpūdingas laidotuves. Pirmą kartą Davose, katalikų bažnyčioje, praskambėjo lietuviškai, tartas kunigo žodis ir bene pirmukart kapinėse — Viešpaties Angelas. Gedulingas Mišias laikė kun. Dr. J. Navickas, jis pats ir didokas burys žmonių palėdėjo velionę į kapines. Daug gėlių, vainikai ir trispalvės, lietuviškos juostos papuošė mirusios kapą.

Tebuni lengva mirusiajai svetimoji žemelė. Dr. K. Augėvičius.

PERSITVARKĖ L. R. K.

Paskutiniu metu Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Centre pasireiškusi krizė baigiama išspręsti. Jau sudarytas naujosios vyriausios valdybos branduolys: pirmininkas NORKAITIS, vice pirmininkas — prov. MAKASUSKAS ir narys GAILIUS. Valdyba bus papildyta dar dviem atstovais, kuriuos paskirs Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Krupavičius apie VLIKą

Iš Pasikalbėjimo su J. V. žurnalistu L. J. Schweitzer

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas atsirado karo metu rezistencijoje prieš Vokietijos okupaciją. — Kai Sovietų Sąjunga ir Vokietija, du suokalbinkai slapto 1939 m. rugpiūčio 23 ir rugsėjo 28 dienos susitarimo pasidalinti Pabaltijo valstybes ir Lenkiją, susipyko ir pradėjo karą, lietuvių tauta sukilo, iš pagrindinių savo krašto miestų pašalino okupantą ir paskelbė nepriklausomos Lietuvos Laikinąją vyriausybę.

Bet ji išsilaukė tik šešias savaites. Nacinis okupantas pakeitė bolševikinį ir laikinąją vyriausybę prievarta nušalino. Tada jos vietoj lietuvių nacionaliniam veikimui ėmė vadovauti iš pagrindžio Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Jis buvo sutartas visų demokratinų partijų ir rezistencijoje susikūrusių kovos organizacijų. Kiekviena tų grupių pasiuntė į VLIKą po vieną atstovą. VLIKas

sėkmingai vadovavo viso krašto rezistencijai. 1944 m. gegužės mėn. Gestapo daugumą jo narių susekė ir išvežė į Vokietijos kalėjimus. Amerikiečių kariuomenės pergalė juos išlaisvino, ir nuo 1945 m. VLIKas atgaivino savo veikimą vakarų Europoje. Jo tikslas — pats vardas jį nusako: kovoti, kad Lietuva būtų laisva. Panašiai, kaip savo laiku buvo Prancūzijos išlaisvinimo komitetas, vadovaujamas de Gaulle. Šiandien VLIKas yra autorizuotas krašto valios reikėjas ir kaip visų demokratinų grupių atstovų kolektyvas jis eina funkcijas, kurios normaliais laikais priklauso parlamentui; vyriausybėnėms funkcijoms VLIKas yra sudaręs Vykdomąją Tarybą, kuri dirba kontakte su Lietuvos Pasiuntinų būriu ir Jungtinėse Valstybėse, Britanijoje, Vatikane ir kt. kraštuose, kuriuose tebeprapažįstami nepriklausomos Lietuvos atstovai.

KAS SUDARO PLB?

Spalio 22 šaukiamas visų Argentinos lietuvių veikėjų, spaudos ir grupių pasitarimas, kuriame bus išrinktas laikinis Argentinos Lietuvių Bendruomenės Organizacinis Komitetas. Čia spausdiname aktualų straipsnį, kas ir kaip turi sudaryti Arg. Liet. Bendruomenę.

Red.

BENDRUOMENĖ PROKRŪSTO LOVOJ...

Bene prancūzai yra pratę sakyti, kad suprasti — reikiama atleisti. Atseit, daug susikirtimų ir priekaištų eina iš nesupratimo, nesusipratimo, neaiškumo, neaiškumas yra pirmoji sąlyga susiprasti. Atrodo, kad visa eilė abejonių ir įtarimų dėl PLB santvarkos eina iš to, kad nevisi vienaip suprantame, kas yra pati bendruomenė ir kaip ji suprastina Lietuvių Chartos ir laikinųjų PLB santvarkos nuostatų prasmę. Ką reiškia.

—Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė (Lietuvių Charta 1 str.);

—Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieną Pasaulio Lietuvių Bendruomenę (ten pat);

—Kiekvienoje pasaulio vietoje, kur yra bent 10 lietuvių, yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) apylinkė (Laik. PLB santvarkos nuostatai 1 str.).

Socialinio mokslo bendruomenės sąvoka palyginti nesena, nors pati bendruomenė yra labai ankstybas žmonių giminės padaras. Sociologijoje bendruomenė priimta laikyti natūraliuosius žmonių sambūrius, kaip šeima, profesija, giminės bendruomenė, tautinė bendruomenė. Bendruomenė esą natūraliai apjungia, suriša žmones dėl jų vidinio bendrumo, bendros dvasios, bendro likimo, bendro gyvenimo supratimo. Ryškiausias bendruomenės pavyzdys esą šeima su tėvais, vaikais, seneliais. Kai kas bendruomeninį sambūrį išskiria iš kitų visuomeninių sambūrių tuo pagrindu, kad įprastinius visuomenės sambūrius sudaro žmonės laisva valia, vedami aiškių kultūrinių, religinių, visuomeninių, politinių profesinių, prekybinių, gamybinių ir kurių kitu tikslu. Taigi draugija, sąjunga, klubas, susivienijimas apsprendžia toks ar kitoks aiškus tikslas, tikslas, kurio vedami kai kurie žmonės susitelkia bendrai veikti. Vokiečiai tokius sambūrius taikliai yra pavadinę „Zweckverband“ — tikslo sambūris. Tuo tarpu bendruomenę apsprendžia jos narių vidinis ryšys, dvasios bendrumas, bendras gyvenimo turinys. Teisingai PLB įvedamajame žodyje pastebėta: „Kai tariame Lietuvių Bendruomenę, turime mintyti ne kokią tam tikrą lietuvių įsteigtą draugiją, klubą ar kitą organizaciją, bet kurios vietovės, kurio krašto ar viso pasaulio visus lietuvius. Lietuvių Bendruomenei priklauso savaime, be jokio pareiškimo, kiekvienas lietuvis, kuriame plaukia lietuviška širdis, kurio gyslonis sruvena lietuviškas kraujas, kuriam lietuviškumas reiškiasi būde papročiuose, lietuviškoj kilmėje“ dar pridurkime lietuviškame nusistatyme, lietuviškame apsisprendime.

Taigi bendruomenė ir draugija ar koks kitas tikslo sambūris yra savo prigimtimi skirtingi socialiniai veiksniai. O todėl negalima bendruomenės organizuoti visuomeninės draugijos normomis. Bendruomenėi tegalima taikyti bendruomeniškus rėmus. O jei per nepadarumą bendruomenėi pradėtume taikyti visuomeninės draugijos formas ir normas, tai vykdymė Prokrusto darba, nes dėl savo prigimties bendruomenė ir bet kurio pavidalo visuomeninės draugijos rėmus jokia būdu tilpti negali. Šiuo atveju aiškumas diktuoja apsispręsti arba už bendruomenę su atitinkama organizacija arba atsiskirti bendruomenės plotmėje organizuoti ir tinkintais įprastiniais visuomeniniais sambūriais.

KODĖL PASIRINKTA BENDRUOMENĖ?

Šios antraštelės klausimas nevisai tikslus, nes lietuvių tautinė bendruomenė tėra viena ir jokio pasirinkimo būt negali. Patikslintas antraštelės klausimas reikš: kodėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi organizuoti VLIKas nustatė tokia, bet ne kitokia santvarka? Ar lietuvių bendruomenėi veiksmingai pasireikšti neužtenka jau esamų sąjungų, federacijų, susivienijimų ir pn. sambūrių? Šitas klausimas tiek komisijoje, tiek pačiame VLIKe buvo daug diskutuojamas ir perdiskutuotas. Išvada prieta visi vieninga. Aš nepakartosiu čia visų motyvų, tik kai kuriuos. Bendruome-

nė suponuoja visuotinumą. Tai kertinis bendruomenės pastato akmuo. O jei bendruomenė visi tos ar kitos vietos lietuviai, tai logiška ir natūralu, kad ir administracinis - organizacinis susitvarkymas visuotinumą nepaneigtų. Tuo tarpu visos esamos draugijos, kad ir kaip jos būtų pajėgios ir populiarios, tegali apjungti didesnę ar mažesnę bendruomenės dalį, paprastai atktingąją, susipratusiąją dalį. Inertiškoji, mažiau paslanki bendruomenės dalis lieka anapus visų draugijų, klubų ir susivienijimų. O kad bendruomenė būtų gyvybinga, kad ji tarptų, yra būtina prieiti ir prie izoliuotųjų, prie labiausiai inertiškųjų ir abejingųjų. Inertiškoji bendruomenės dalis yra tarytum stovintis uždaras vanduo. Jis privalo srovės, kad napsitrauktų maurus. O šitoji srovė gali ateiti tik per bendruomenės pačios organizaciją, bet ne iš šalies. Nedaug laimės „Vyčių“, darbininkų ar kurios kitos draugijos ar klubo narys nuėjęs ne pasavos organizacijos narį perspėti: „Brolau, dar nesi padaręs tautinio solidarumo įnašo. Nesi lietuvių mokyklos rėmėjas. Neatlieki savo pareigos tautinei kultūrai ir Lietuvos laisviniui.“ — „O Tamstai kas darbo?“ — atsakys, jei bus nepiktas, o tai gali ir prasčiau išieiti. Visai kas kita, kai kiekvienas vietos lietuvis žinos ir jaus, kad yra organizuotos bendruomenės narys ir kad iš to jam eina tam tikros pareigos ir atsakomybė. Yra neginčijama

tiesa, kad bendruomenė gali būti gyva tik per nuolatinį savo narių bendravimą. O toks bendravimas įmanomas tik per savarankišką bendruomenės organizaciją. Kaip upės vandenys, kad gamintų elektrą, suktyt mašinas, drėkintų laukus, privalo užtvankų ir visokių statybinių įtaisymų, lygiai taip natūralioji tautinė bendruomenė, kad galėtų turėti įtakos atskiriems savo nariams, kad galėtų veiksmingai pasireikšti tautinės kultūros bare, privalo savo organizacijos su pareigūnais, valdybomis, su posėdžiais, suvažiavimais, sejmiais, ir kongresais. Visos kitos draugijos tegali būti bendruomenės organizacijai talkininkės, savarankiškai ir savanoriškai prisijungusios tam ar kitą bendruomenės reikalą rūpinti.

Tai esminiai motyvai. Dar yra formaliniai. Draugijos yra apsprestos savo specifinių tikslų, dalinių tikslų ir jau vien dėl to negali atstovauti visiems bendruomenės reikalams. Draugijoms pavedus bendruomenės atstovavimą faktinai išieiti, kad Jonas ar Petras, kurie yra kelių draugijų nariai, būt atstovaujami keleriopai, o Antanas ar Kazys, kurie jokiai esamai draugijai nepriklauso, liktų visai be balso bendruomenės reikaluos. Draugija ar draugijų federacija turi kompetencijos tik savo narių atžvilgiu ir savo nutarimais net moraliai negali saistyti joms nepriklausančiųjų. Kadangi bendruomenė yra visi lietuviai, tai ir bendruomenės tvarkyme turi dalyvauti visi lietuviai, analogiškai kaip valstiečiai ar miesto savivaldybėje.

V. V. nas.

Jauna lietuvė verkia, radusi bolševikų nužudytą savo vyrą. Panevėžio gydytoja J. Gudonį (iš Casimiro Verax naujausios knygos „Diez Años de Martirio“)

BOLŠEVIKŲ GAUDOMAS 1940 - 41 M. (13)

Rašo gen. Teodoras Daukantas

BENDROJE KAMEROJE

Balandžio 2 d. šaukia „su daiktais“. Daiktų pas mane yra tik dvi paklodės, šiaudinė pagalvė ir šiaudų sienikas — čiuzinys. Kas bus? Veda į viršų. Sustojame ties nr. 80 pirmajame aukšte. Įeinu. Ten 5 žmonės žiūri į mane. Aš į juos. Tyliai, nes netgi nežinau, ar dar moku kalbėti!

—Tai ką, Tamsta, nežinai tvarkos? — griežtai klausia juodbrūvis, storas vyras. — Tai mes Tamstai prisistatysime, jei pats nenori. Matyt, naujokas! Aš esu advokatas Aleksandravičius, totorius iš Vilniaus.

—Aš — Daukantas, iš karcerio, — atsakau.

Tas mano atsakymas „iš karcerio“ pataisė ūpą. Susipažinom. Idomiausias buvo tai amžinasis kalnys Grinkevičius. Gal kas atsimena raudonosios vieno užmušto darbininko laidotuves, kai įvyko Kauno kapinėse demonstracija. Tai buvo ano darbininko tėvas, raudonosios armijos 1917 m. savanoris, praleidęs iki 1941 m. 19 metų kalėjimuose. Kaip matosi, jis laisvėje buvo labai mažai. Jie su Aleksandravičium dažnai kalbėjosi apie kančias, suaudymus, pakorimus (vokiečiai korė 1-jo karo metu, Grinkevičius mums rodė vietą, jis žinojo ir daugiau panašių dalykų). Veikė slėgiamai. Kameroje atsirado mano jūrininkas Purvinas, Klaipėdos gimnazijos mokytojo sūnus, labai nervingas, norįs tapti didvyriu ir tai šnipinėjimo srityje. Liguista galvosena. Aš jį kalėjime mokiau navigacijos. Jis buvo labai „išradinigas“, padarė lentoje pagal mano nurodymus jūrlapį. Žuvo evakuat-

cijos metu, nušautas jam išsokant iš sunkvežimio.

Vieną Lietuvos lenką mokiau netaisyklingų prancūzų kalbos veiksmazodžių, ir kalbėjomės politiniais klausimais, kaip tvarkyti reikalus, kai ateis vokiečiai.

Su Aleksandravičium teko baisiai ginčytis. Jis įrodinėjo bolševikams jų neteisingą teismų santvarką. Buvo sugautas mėginant pereiti sieną. Už tai baudžia trimis metais kalėjimo. O jis besiginčydamas išsipasakojavo savo „nuopelnus“ Kaukazo divizijoje kovose prieš raudonusius ir už tai buvo suaudytas. Aš jam įrodinėjau, kad su bolševikais reikia pasyviai laikytis, bet be išgąščio, ramiai.

Būdavo nauji įvykiai, kai išvesdavo tardymui (bet maneš nė kartą neaukė) ir kai ateidavo naujas (mes sėdėjome 6, bet kartais mums dar duodavo 1—2 tik trumpam laikui). Buvo suorganizuotas smarkus paštas. Taip balandžio 30 d. buvo suimtas ir atgabentas į kalėjimą salezietis kun. dr. Pranas Petraitis, o gegužės 2 d. jis jau mane per pašta „sveikino“. Mano atsakymas jam buvo: „niekur neminėju Tamstos pavardės“, nes bijojau, kad jo nepaimtų ant „meškerės“, tvirtindami, kad Teodoras viską apie tave išplepejo, o tas viskas, — tai, ko nori bolševikai. Jie moka taip meškerioti.

Svarbiausias įvykis tai būdavo naktinė krata. Išvesdavo visus į koridoriu ir įsakydavo visi nusiirengti. Vienas prižiūrėtojas žūrėdavo kameroje, o du mums, tai yra, drabužius ir kūną. Šviesdavo elektros lemputė ir „užpakali“, ar ten nėra paslėpta piestuko. Reikėjo pritūpti, ir viršų pašukti, kaip varlė, ir vėl atsistoti.

Europinės Tarybos „Suklerikalėjimas“ ir „Antiromiškas Sąjūdis“

EUROPOS POLITIKA I KATALIKŲ RANKAS

Vienas italų savaitraštis suskaitė Europinės Tarybos suvažiavimo Strasburge dalyvius ir priešo išvada, kad jų daugumas esą katalikai, taigi Europinė Taryba virstanti katalikiškosios Europos reikėja. Šitai buvę viena iš priežasčių, kodėl Did. Britanijos darbiečiai socialistai sabotavę to suvažiavimo darbus. Esą darbiečiai nenorį „jungtinės klerikalinės Europos“.

Sunku tikėti, kad tie darbiečiai būtų tokie neeuropiški ir kad jų sabotavimo priežastis būtų čia minimoji. Tačiau šveicarų dienraštis „Die Tat“, pakartodamas tą italų savaitraščio žinią, tvirtina, kad Europos politiniuose sluokniuose vis labiau įsistiprina katalikai. Vakarų Europos valstybių užsienio politikos postai vis labiau pereina į katalikų politikų rankas. Tuo pačiu ir katalikų pozicijos stiprėjantis Europos Taryboje. Kai pakalbama ar parašoma dar apie galimą „Katalikų internacionalą“, tai kai kas susidaręs išpūdį, kad Europai galėtų vadovauti katalikai.

SOCIALISTŲ BAIMĖ DĖL TO IR „ANTIROMISKAS SĄJUDIS“

Šito, sako šveicarų dienraštis, labai bijo socialistai. Kalbos apie katalikų internacionalą, popiežiaus enciklikos randančios darbiečių ar apskritai socialistų spaudoje atgarsį — būgštavimą, kad tik Europai neimtų vadovauti Vatikanas. Kiekvienas katalikų stiprėjimas Europos valstybių politikoje darbiečių esą sutinkamas su nepasitenkinimu. Darbiečių pareiškimuose slyps nepalenkiamas nusistatymas prieš Vatikaną. Did. Britanijoje esą sukurtas „antiromiškas sąjūdis“, kuriam vadovauja darbiečiai ir protestantai. Tas sąjūdis sustiprines savo veiklą ypač ryšium su popiežiaus naujausia enciklika ir numatoma paskelbti dogmą apie Marijos paėmimą į dangų.

Kodėl toks socialistų ir protestantų būgštavimas? „Die Tat“ mini, kad britų darbiečiai socialistai laiką savo garbe tapti pasauliye „trečiuoju veiksniu“ tarp sovietinio komunizmo ir amerikoniškojo kapitalizmo. Katalikybės stiprėjimas galis privesti prie minėto politinio „katalikų internacionalo“ sudarymo. Tasai internacionalas taptų „trečiuoju veiksniu“ ir atimtų pagrindą socialistų viltims. Taigi konkurencijos baimė!

Dėl šių „Die Tat“ informacijų tenka pastebėti, kad nevisi darbiečiai yra prieš Vatikaną ir katalikus. Tarp darbiečių yra ir katalikų. Kalba tad gali būti tik apie tam tikrus karinguosius šia prasmę britų socialistus. Prie jų tenka pridėti protestantus ir dalį liberalų. Jų visų dvasios vadovai yra masonai, tarp kurių aukšto laipsnio brolių yra ir darbiečių, ir liberalų, ir protestantų dvasininkų. Masonų pereinę metų viltys, kad Katalikų Bažnyčia darys su jais sutartį dėl bendradarbiavimo (pagrindas: bendras nusistatymas prieš bolševiz-

Kameros langai buvo pridengti mediniu „grabu“, taip buvo vadinamas skydas — dėžė ant lango.

Išvesdavo pasivaikščioti su visa susitikimų procedūra. Kieme buvo itaisyti aukštosios sienomis „kvadratai“. Sieną buvo kokių trijų metrų. Buvęs Panevėžio gimnazijos direktorius, kunigas, iš gretimo „grabo“ įsoko ir mums numetė cigarečių. Vienas buvęs mano mokinys, kuris, kaip vėliau paaiškėjo, buvo mane įskundęs, norėjo mane išprovokuoti. Aiškiai matomoje vietoje parašė: „Mokytoju D., Tamstai mylis mokinys yra kalinamas“. Šita vieta buvo matoma iš NKVD raštinės. Alytuje aš kurį laiką gyvenau pas šio mokinio motiną, karo invalido ir Vyties kryžiaus kavalieriaus našlę. Jos vyresnysis sūnus karo metu buvo visai moralškai pagedęs. Kai prie vokiečių buvo rasti NKVD dokumentai, tai buvo rasti ir prieš mane „išmislai“, — šio mokinio, karo klubo restauratoriaus, pas kurį aš vėliau gyvenau, ir dar vieno mokinuko pranešimai. Abu mokiniai yra tremtyje, o mano savininkas yra žuvęs.

Bendrojoje kameroje būdamas pramokau kalėjimo tvarkos ir sužinojau, kaip duodama žinia, kiek gauni kalėti. Kai teismas paskelbia sprendimą, oži subliaunai tiek kartų, kiek metų gavi. (B. d.)

ma!), nuėjo niekais. Vatikanu spaudai griežtai pasisakius prieš masonų organizaciją, pastarieji galėjo sustiprėti tame „antiromiškame sąjūdyje“.

GERIAU SU MASKVA NEI SU ROMA

„Antiromiškas sąjūdis“ jaučia simpatijų kiekvienam, kuris talkina kovai su Bažnyčia, su Vatikanu, su katalikybės įtaka. Tose simpatijose pretendentai į trečiąją jėgą tarp kapitalizmo ir bolševizmo nekartą nuslysta savo praktine veikla iki bolševizmo metodų ir jo rėnimo. Šita padėtis paaiškina, kodėl Vokietijos protestantų aukštas dvasininkas Niemoelleris pareiškė meliau norėtų matyti kad ir sovietų įtakoje vieningą Vokietiją, kad tik ji nebūtų Romos įtakoje. Šita padėtis paaiškina taip pat, kodėl socialistinė ir protestantinė Did. Britanija taip atšakiai laikosi kataliko Franco diktatūros atžvilgiu, ir taip palankiai bolševikinės diktatūros Sovietų Sąjungoje atžvilgiu. „Die Tat“ kitame savo nr. primena prakinis Did. Britanijos santykius su sovietais. Esą, kai Churchillis sudavė vyriausybei perpirštus dėl pačiai Britanijai karo atveju reikalingų mašinų eksporto į Sov. Sąjungą, tai vyriausybė, turėdama tai paneigti, begėdiškai pasiaiskinusi, kad ji tai turinti daryti, nes to reikalaujanti 1948 m. britų — rusų prekybos sutartis kurioje įsakmiai pasakyta, kad D. Britanija turinti pristatyti sovietam mašinas ir kad rusai turi teisę pristatantią firmą kasmet inspektuoti! Bet dalykai dar esą blogesni: svarbiausioji mašinų sovietams teikėja firma Craven-Brothers pati prašiusi vyriausybę ją nuo sutarties atpalaiduoti, tačiau darbiečių vyriausybė tą firmos prašymą atmetė. JV dėl to rauko nosį, nes amerikiečiai paskutiniu metu patys turi statyti D. Britanijai tokias pat mašinas, kokias D. Britanija gamino rusams. Kai D. Britanija už savo mašinas iš Sov. Sąjungos gavo didelę siuntą... vėžių ir juos norėjo perleisti JV, tai, supykę jankiai, siuntą išplukdino atgal. Raudoni vėžiai yra kartūs, kai juos pirka-

Šitokios rusies faktų daugybė, ir ne tik D. Britanijoje. Jie atskleidžia veidmainiavimą ir farizeizmą, kurio tiek apstu Europoje. Jie parodo, kad vyriausybės apgaudinėja savo tautas ir pačios save, nes skelbiami kovojančios už krikščioniškosios Vakarų kultūros išlaikymą, už Europos laisvę, o savo darbais remia Sov. Sąjungą ir kasą duobę krikščioniškajai Vakarų kultūrai ir laisvei.

NESUSIPRATIMŲ TRAGIKA

Tragiškiausia yra, kad toks „antiromiškas sąjūdis“ ir talkinimas Maskvai remiasi dideliu nesupratimu. „Die Tat“ nuorodo, kad socialistų darbiečių įtarimas, esą Vatikanas norįs Europinę Tarybą laikyti savo politiniu įrankiu, yra didelis nesupratimas. Iš tikrųjų, anot šveicarų dienraščio, toks būgštavimas yra gerokai naivus. „Katalikų Bažnyčia, sako „Die Tat“, turi tiek kitų geresnių ir diskretesnių galimumų savo politiniams tikslams siekti, kad ji gali tentintis būdama tik ramus Strasburgo pasitarimų stebėtojas“. Išivaizduoti priešą ir su juo kovoti ten, kur jo nėra, taigi, kur kova visai beprasme, — yra didelis nesupratimas.

Kovą, beprasme kovą, kursto ir kitas nesupratimas. Socialistai ar masonai „įprato“ vadovauti tautoms ir Europos politikai, ir įsivaizduoja nevienas, kad vadovavimas yra jų išimtinė teisė. Bet kurio jų žmogaus pakeitimas vadovaujamoj pozicijoj kito nusistatymo žmogum nevienam jų rodosi pasikesinimu juos visus išstumti, jų teises uzurpuoti. Ir pradeda drebėti dėl savo pozicijų. O iš tikrųjų daros viskas daug paprasčiau. Gyvenimas parodo, kad nevienas tokių vadovų buvo tik nuolatinės reklamos ir protekcijos padaras. Gerai, jei laiku tatau pastebima, bet dažnai paaiškėjimas ateina pavėlintai. Benešas — kaip buvo savo slaptosios organizacijos išgarsintas europinio masto valstybininku, o su koku kartėliu šiandien jį mini patys čekai. Svetimoji spauda atvirai nurodo, kad jis klaidinęs Londono politikus nustatant santykius su sovietais. Šiandien vėl Spaakas tos reklamos keliamas į europinius vyrus, o savo krašto ivykiuose pasirodė nelisvinis politikas, savo metodais nesikierias nuo bolševikinių. Dėl to netenka stebėtis, kai Strasburgo suvažiavime eilė atstovų viešai pareiškė negalį balsuoti už žmogų, kuris išniekinęs demokratiją. O kiek daug tokių kitų. A. S.

75 - oji Čiurlionies Gimimo Sukaktis

1875
1911
1950

M. K. Čiurlionis

Kukliai, kasdienškai skamba, paskaičius, tokia antraštė. Minime dar vieną mūsų tautos vyrą, prisimename jau kūrų dvipusį menininką: dailininką ir kompozitorių Mikalojų Konstantiną Čiurlionį. Ir gal būt Čiurlionies vardas daugeliui iš mūsų bus dar mažiau pažįstamas, kaip kurio kito dažno sukaktuvininko. Deja, taip yra. Tas vardas, kuris turėtų būti kiekvieno apie lietuviškąją meną kalbančiojo lietuvių lūpose, ne tikrai retai begirdimas, bet ir dažnam visiškai nežinomas; ir tas menininkas, kuriam pridera pirmoji vieta mūsų meno istorijoje, pamazū grįsta užmiršties šešėliuosna. Yra tam įvairių priežasčių.

Ar daug kas iš mūsų matė jo paveikslų originalus? Ar dažnam teko girdėti Čiurlionies didžiulius muzikos veikalus? Ar žinome, pagaliau, kad Čiurlionies asmenyje mūsų tauta sukaupe pačias giliausias ir slaptiausias kūrybines jėgas, susilaukdama jame ryškiausio lietuviškojo universalizmo ir lietuviškojo žmogiškumo reiškejo? Ir kad Čiurlionis buvo pirmasis lietuvis menininkas, atkreipęs į lietuviškąją kūrybą kitų tautų akis ir iškeles tąjį meną į universalių meno aukštynes?

Kyla daug jaudinančių klausimų, gilinantis į Čiurlionies gyvenimą ir kūrybą. Nuostabus jo gyvenimas, nuostabus kūrybinis įtempiškas ir dar nuostabesnis to kūrybingo gyvenimo vaisiai. Čiurlionies kūrybinė ekstazė, kurią miršis pakirto pačią aukščiausią pakilimo akimirka, spėjo sukurti mūsų tautai didelių dvasios vertybių palikimą.

Pagerbdami M. K. Čiurlionies atminimą, sekančiame numeryje prisiminsime jo gyvenimo kelių ir peržvelgsime jo kūrybinio genijaus palikimą.

KRONIKA

JONO RIMŠOS PARODA
BOLIVIJOJE

Birželio 28 d. Bolivijos sostinės La Paz rotušėje buvo atidaryta didelė dail. Jono Rimšos paveikslų paroda. Parodą atidarė sostinės burmistras, dalyvaujant visai eilei aukštų švečių. Žymiausi dienraščiai ir žurnalai plačiai aprašė šią parodą, iškeldami J. Rimšos, kaip žymiausio dailininko Bolivijoje, pasiektus laimėjimus. Meno kritikai ypač pabrėžia, kad dail. J. Rimšai pirmajam pavyko savo paveikluose atskleisti nuostabią Bolivijos plokštikalnio gamtą ir šios egzotiškos šalies žmonių dvasios pasaulį. Paroda sukėlė visuotinio entuziazmo ir buvo tikra sostinės meno šventė.

Dėl sveikatos dail. J. Rimša ruošiasi visai aplėsti Boliviją ir persikelti į palankesnio klimato kraštą. Artimiausioje ateityje numato suruošti savo paveikslų parodas kai kuriuose Amerikos ir Europos centruose. (lk).

AR BUS NUBAUSTI DIDIEJI NUSIKALTELIAI?

Tokia antraštė C. Veraxo straipsniui atspausdino žymiausias Urugvajaus dienraštis "El Dia" (rugšėjo 22 d.). Apžvelgus Baltijos valstybių diplomatų pastaruosius žygius Vašingtone, klausiam, ar Jungt. Tautos išgirs pagaliau lietuvių ir jų kaimynų skundus dėl genocidisko sovietų ten siautėjimo ir kada gi bus bent moraliskai sudrausti didieji tautų naikintojai?...

"LIAUDIES MENO ŠALIS"

Didelis kultūros žurnalas "Historium" rugšėjo mėn. numeryje įsidėjo K. Čibiro iliustruotą straipsnį apie lietuvių liaudies meną — El pais del arte popular. Tai jau ketvirtas mūsų bendradarbio straipsnis šiame rimtame žurnale apie lietuviškąją kultūrą. Anksčiau buvo spausdinta apie Lietuvos kryžius, Čiurlionį, mūsų tremties poetus. Šis "Historium" numeris yra skirtas šventiesiems Metams paminėti ispanų, italų ir prancūzų kalbomis.

**Mielas Skaitytojau,
Ar Jau Užsimokėjai
"L A I K O"
Prenumeratą?**

Fernandez Moreno

1886 - 1950

"Kelių ir sielų piligrimas", Primer premio de poesia laureatas ir Argentinos Literatūros Akademijos narys. Gimė ir mirė (prieš kelis mėnesius) Argentinos sostinėje.

POETAS

*Lauki eina žmogus
ir mato tarp dviejų žalių šakų
patysusį voratinklio siūlę baltą,
lengvai linguojantį ore.*

*Ir nori jį nutraukti, ir lazda kelia jau,
ir susilauko.*

LOPSELIS

*Šiandien daugiau nieko negalime, apsisupe
žydriųjų sutemy šėšėliais
išlėto einam pirkt lopšelio
per miestelį.*

*Nusipirksim patį paprasčiausį,
nupintą kaimo vargingo lūšnelį,
žemdirbių ir piemenų lopšėlį.
Gyvenimas kietas, sunau.*

KELIAS

*Nuo pravertų ir mėlynų vartelių,
nuo mėlynų vartelių eina kelias,
gimtosios mano žemės kelias
į begalybę eina nuo vartelių.*

Vertė J. Kėkštas

Ar saulė tikrai buvo sustojusi?

Jungtinėse Amerikos Valstybėse neseniai knygų lentynose pasirodė sensacinė EMANUELIO VELIKOVSKIO knyga, kuri trumpu laiku sukėlė didelio susidomėjimo, susilaukė draugų ir priešų ne tik savame krašte, bet jau net ir tolimuose užsieniuose. Knyga pavadinta PASAULIŲ SUSIDŪRIMAS. Joje su dideliu specialisto išsilavinimu yra sujungti įvairūs mokslai (archeologija, paleontologija, geologija, astronomija, psichologija, antropologija, fizika), naujais atradimais, iškasenų ir tyrinėjimų išdavos. Su dideliu patyrimu ir stipria įrodymais galia knygos autorius panaudoja įvairių žemės kraštų istorinę medžiagą bei senųjų ir naujųjų laikų literatūrą. Knygoje panaudota Sv. Raštas ir žydų Talmudas, Egipto ženklų raštai ir Babilonijos astronominės lentelės, astekų bei majų kalendoriai ir Arabijos, Indijos, S. Amerikos, Tibeto, Kinijos ir Peru tautiniai palikimai.

SAULĖS SUSTOJIMAS

Senojo Istatymo Išėjimo knygoje skaitome pasakojimą, kad, Jozuei kovojant su filistiniais, saulė išista dieną nenusileido. Tas įvykis, sako Velikovskis, negalėjo būti atsitiktinai sugalvotas ir negalėjo būti matomas tik vienoje vietoje. Šito saulės sustojimo padariniai turėjo būti jaučiami visame žemės paviršiuje. Jei saulė spindėjo virš Gibeono ilgiau negu paprastą dieną, tai kitoj žemės pusėj turėjo tiek pat trukti naktis. Ir knygos autorius nagrinėja daugelį senovės raštų bei kitų išlikusių dokumentų, kurie patvirtina jo įrodymus, kad tai tikrai įvyko ir kad kai kuriuose kraštuose tamsa truko il-

giau negu paprastą naktį. Šios sunkiausiai įtikimos Senojo Istatymo vietos patvirtinimui Velikovskis duoda įrodymų iš viso pasaulio.

"Atsimindami, kad, kai rytų pusrutulyje yra diena, vakarų pusrutulyje yra naktis, panagrinėkime Centrinės Amerikos istorinį padavimą, vadinamą "Kuatitlano metraštį", kuris yra Koluakanų ir Meksikos istorija, parašyta indėnų nauatlių kalboje. Tas metraštis pasakoja, kad labai sename laike, įvykus vienai pasaulio katastrofai, naktis pasidarė labai ilga. Galime eiti lanku aplink žemę ir tyrinėti daugelį panašių padavimų apie nepaprastai ilgą naktį arba nepaprastai ilgą dieną, kai saulė ar mėnulis ilgai nepasirodė arba jie buvo ilgai sustoję tame pačiame dangaus paviršiuje".

"Pasaulių Susidūrimo" teorija nori įrodyti, kad tai yra buvusi katastrofa, kuriai priežastį yra davusi didelė kometa, aplink žemę apėjusi du kartus: pirmąjį kartą 1500 m. prieš Kristaus gimimą žydų iš Egipto išėjimo laikais, ir antrą kartą 52 metais vėliau, Jozuės laikais. Šų katastrofų pasikartojimas, — tik mažesniu mastu, — turėjo būti susitikus žemei su Marso planeta, ir tai įvykę 700—800 metų vėliau. Šitie žvaigždžių susikirtimai išaukė nepaprastus reiškinius tiek žemėje, tiek ir visame pasaulyje.

Jozuės stebuklas (saulės sustojimas), pagal Velikovskį, išaiškinamas: jei kada nors prie žemės per daug prisartintų kokia didelė kometa, galėtų įvykti vėl tas pats reiškinys. Žemės ir kometos susitikimas sumažintų mūsų planetos sukimosi greitį, ir žmonės, kurie tikėtų, kad saulė sukasi apie žemę, matytų, be kitų nuostabių ženklų, kaip saulė ir mėnulis staigiai sustotų danguje. Velikovskis sako, kad tai tikrai ir įvykę.

GIMSTA NAUJOS ŽVAIGZDĖS

Stebuklingas erdvės revoliucionierius — kometa, kuri buvo priežastimi persiskirti jūros vandenims, kuri dieną stovėjo dūmų, o naktį ugnies stulpu, iš tikrųjų buvo dangaus klajūnas, gimęs iš staigaus didelės masės atitrūkimo nuo verdančios Jupiterio planetos. Ši naujoji kometa zvimbė aplink mus erdvėje, kol prabėgus daugeliui amžių, buvo sulaukyta ir įjungta į mūsų saulės sistemą. Ji žibėjo tenai orbitoje, persiformuodama į puikią, bet ramią žvaigždę, kuri žvaigždžių plane pradėjo sukintis aplink mūsų saulę. Tai buvo šviesi žvaigždė, kurią mes vadiname Venera. Kad gali gimti vėl nauji žvaigždžių, Velikovskis kalba toliau savo knygoje.

DIDYSIS IR MAZASIS PASAULIS

Aiškindamas savo teoriją, Velikovskis pripažįsta mokslo silpnumą. Knygos apie tai, ko žmogus nežino, apimtų daugiau, negu parašytosios. Žmogus dar nepažįsta dalykų paprastesnių ir svarbesnių, pvz. kas yra gyvybė ir kaip ji yra atsiradusi. Nežino, ar gyvybė kokio nors formoj yra kitose žvaigždėse, nė taip pat, kas yra ta nuostabi traukos jėga. Saulės sistemos atsiradimas yra dar labai toli nuo mokslininkų suvokimo.

Pirmausiais, ką mokslo žmogus turi padaryti, tai studijuoti planetą, kurią turi po savo kojomis, o paskiau, iš to išleidamas, turi išvadas pritaikyti kitoms saulės sistemos nariams. Velikovskis tai siūlo daryti, pritaikant naujais elektromagnetizmo ir branduolinės (atominės) fizikos tyrinėjimų išvadas.

Tai, kas vyksta visatoje, yra panašiai tai, kas vyksta atome, kur elektronai sukasi aplink vieną branduolį, kaip planetos aplink saulę. Bet kartais elektro-

ni pakeičia savo padėtį. Kai kas pastebės: "Niekada nesame pastebėję laikraščiuose, kad Saturnas ar Marsas staigiai būtų pakeitę savo kryptį." Tai tiesa. Laikraščiai tokių atsitikimų neparašo, nes tai nėra dienos įvykis. Bet ar nerandame reiškinį aprašytų senovės liudijimuose, kuriuos mini ši knyga? Atome planeta sukasi aplink savo saulę milijonus kartų per sekundę. Gali būti bilijonai apsisukimų, arba atominių metų, nepakeičiant savo apsisukimo rato. Bet staiga atomas įgauna šiek tiek daugiau energijos, ir elektronas juda didesniu ratu, kuriame jo metai pasidarą ilgesni, arba atomas sustoja šiek tiek daugiau energijos, ir elektronas priartėja savo apsisukimo rate arčiau branduolio ir jo metai sutrumpėja.

AKMENŲ LIETUS

Kiekvienam astronomui yra aišku, kad susitikimas su kitu pakankamo dydžio dangaus kūnu galėtų pakeisti žemės sukimosi greitį. Yra milijonai kometų, kurios laisvai skrenda erdvėje ir sudaro mums nors tolimą, bet tikrą pavojų. Žinome taip pat, kad mūsų žemės rutulys gali susidurti ir susiduria su meteorų masėmis: tie akmenys švilpdami dažnai krinta į mūsų žemę. Be abejonės, tai esame matę visai neseniai.

Mūsų senųjų laikais joks išsilavinęs žmogus negalėjo tikėti, kad akmenys kristų iš dangaus. Prie to abejojimo prisidėjo net toks Kopernikas, Galilėjus, Kepleris, Newtonas ir daugelis kitų mokslininkų iki 1803 metų, kada Aigle (Prancūzijoje) krito akmenų lietus, kurį tyrinėjo Paryžiaus Mokslų Akademija. Tada mokslininkai pirmą kartą pripažino, kad koks nors iš savo kelio išėjęs dangaus kūnas gali susidurti su mūsų žeme.

Autorius randa nepaprastą Senojo Istatymo patvirtinimą, kad kometa to-

g nepaprastų sumišimų dienose tikrai yra buvusi. Jei, pavyzdžiui, kometos galva prisartintų prie žemės, be jokios abejonės akmenų lietus tikra kruša kristų į mūsų žemę. Jozuės knygoje, prieš pasakojant apie saulės sustojimą, tik dviems eilutėmis aprašoma, kaip "Viešpats iš dangaus metė didelius akmenis". Tada, kai buvo rašoma Jozuės knyga, dar visai nebuvo žinoma santykio tarp akmenų iš dangaus kritimo ir žemės sustojimo, bet ten duodamas gyvas moksliskai griežtas įvykių aprašymas.

EGIPTO BAUSMĖS

Pirmasis kometos aplankymas atitinka tą laiką, kada Faraonas (Egipto karalius) žydus laikė Egipto nelaisvėje, ir Dievas siuntė varlių ir šliužų bausmę, kraujo ir ugnies lietu bei tamsą, kuri truko, kol privertė seną karalių pakeisti savo nusistatymą. Šiuos dalykus daugelis tiki, bet daugelis taip pat netiki, nors nei viena, nei antra pusė negali aiškiai įrodyti. Velikovskis įrodinėja, kad visa tai įvyko lygiai taip, kaip šv. Rašte pasakojama, ypač kad šventoji Izraelio istorija labai griežtai seka žvaigždžių tvarkos įvykius.

Taip Egipto nelaimių metu pasaulis paraudo. Vienas iš pirmųjų žemės su kometa susitikimo ženklų buvo rudos spalvos dalelių lietus, kai žemę su savo dujine uodega palietė kometa. Atrodė kad ežerai, upės ir jūros pavirto krauju: pati žemė visur atrodė lyg geležies rūda. Apie šį raudoną prisistotinimą yra akivaizdžių liudijimų ne tik šv. Rašte, bet taip pat ir majų "Kiche Rankraštyje" bei Egipto Ipuver'io papyruse, kuris aprašė šį reiškinį: "Upės yra kraujas", sako dejuodamas šio dokumento autorius, ir tai atitinka žydų iš Egipto išėjimo laiką. "Visi vandenys, kurie yra upėse, pavirto krauju". Dėl šio vandens pasikeitimo dvėsė žuvis, "ir upė dvėkė", sako Išėjimo knyga, "jie negalėjo gerti upės vandens". Egipto rašy-

(Pabaiga sek. psl.)

Liúdesio ir Baimės Pagunda

Rašo JONAS KUZMICKIS

Kiekvienas laikas nuo laiko jaučiamas, nors ir labai trumpai, ilgesis sapnų ir svajonių krašto, kur du kartus du būtų lygu tam, ko tuo metu trokštame —

SIGRID UNDET

Prieš porą dienų mažame nuošaliame miestelyje aplankiau buvusį aukštą mūsų kariuomenės karininką. Gyvena jis su žmona beveik degtukų dėžutėje: atmetus stalą ir lovas, belieka laisvų grindų vienas žingsnis į priekį ir trys žingsniai į šalis.

Nepaisant to, jis ramus ir patenkintas: net penki čiabuvių, pas kuriuos kurį laiką gyveno, vėliau atsakė jam kambarį. Nieko negelbėjo ir vietinio kunigo intervencija. Dabar jis ramiai gyvena dideliame tekstilės darbininkų bendrabutyje ir dalinasi su visų kitų dalia.

Nedaug mes turėjome laisvo laiko, nes tuojau reikėjo eiti į stovyklos kopyčią Sv. Mišiu, tad nekabėjome nei apie orą, nei apie pabrangusį "tavorą". Mudu iš karto palietėme žmonijos žaidimą: karą Korėjoje, komunizmą ir laisvų žmonių dvasinį apsnidimą. Traukdamas cigaretes dūmus, šeiminkas kažin kaip giliai pasakė:

—Neilgai tegyvenau — vos pusamžį, tačiau kaip daug per tą laiką pasikeitė!... Kai buvau jaunas, pamenu, kaip aštriai žmonių viešoji nuomonė smerkė retas tuo metu nelegalias šeimas ir kitus šeimų vėžius. Dabar dalies palaidumas nuskubo iki bestializmo...

Dar mudu pasikeitė panašiomis mintimis ir nuėjome į kopyčią. Kai pamaldy metu girdėjau šeiminką žemą bosą, giedant Pulkim ant kelių giesmę, — mano mintys audė dabarties žmonių gyvenimo vaizdus tikrovės audinyje. — — —

1. BAIMĖS PAGUNDA

Niekam nemalonu knaisfotis puvečiuose. Nesmagu judinti ir moralinio sugedimo žaidimas, kurių visais laikais netrūko.

Antra vertus, kiekvieno žmogaus vidus yra kovos laukas, kuriame grumiamis nuodėmė ir šventumas. Juk net šv. Povilas, kuris didžiausiu užsidegimu

(Tęsinys iš 4 pusl.)

tojas tai patvirtina ir sušunka: "Žmonės atsisako jį išmėginti, žmogiskosios būtybės miršta iš troškulo. Ką darysime? Viskas žūsta!"

Ne tik artimuosiuose Rytuose, bet taip pat daugelyje kitų kraštų huve užrašytas buvimas raudonųjų dulkių, kurios žeidė žmonių ir gyvulių odą, išaukdamas šaušus, ligas ir net mirtį.

Paskutinės Egipto nelaimės įvyko drauge su ruko periodu ir truko septynias dienas. Savo viršūnę pasiekė galingais pasaulio sukretimais. Tai turėjo iš tikrųjų įvykti, sako Velikovskis, nes kometa prisitartinio prie žemės. Ši priartėjimą, kuris sulaukė žemės judėjimą, sekė noly ir ritinamų akmenų lietus, ir žemė, kuri pirmiau sudrebėjo ir nutraukė kelis savo apsisukimus, vėliau vėl pradėjo normaliai sukstis.

Daugelio pasaulio kraštų tautos šis padavimas apie tą katastrofą, kada nelgavietė saulė, buvo išlaikytas. Ta ilgą tamsa yra minima Suomijoje, Babilonijoje, Peru, Amerikos indėnų ir taip pat daugelyje kitų tautų. Per šią katastrofą, kada drebojo pasaulis, žuvo daug žmonių ir gyvulių.

Pagal Šventąjį Raštą, kurio čia Velikovskis nemini, Egipto Faraonas po ilgos tamsos ir nelaimių sutiko Mozei leisti izraelitams išvyti į laisvę. Bet joms išėjus, norėdamas, kad Egipto materialinis gyvenimas nepasikeistų, vėl pakaitė savo nusistatymus ir su kariuomene vijosi pabėgėlius, kol įvyko stebuklas, už kurį atėities amžius pranašai dėkojo Dievui: tai Raudonosios jūros perėjimas.

Ar istoriniu požiūriu šis įvykis yra tikras?

Sutinkant su Velikovskio išvadžiomis, yra tikra, kad tai įvyko. Kometa dujinių dalių įtakojė staigiai pasikeitusi žemės atmosfera, dėl kometos branduolio priartėjimo kilęs baltas oro traukimas ir žemės sustojimas, lydymas — paprasto atmosferos spaudimo, — visa tai sukėlė neišvaiduojamos jėgos vėją, kaip yra aprašyta Sen. Įstatyme. Apie šį pasaulio sukretimą kalba Meksikos, Indijos, Persijos ir Pietų jūros salų seniausieji žmonių padavimai. Bet tai dar ne visa istorija.

(B. d.)

skelbė Evangeliją ir kuris dar gyvas būdamas buvo "paimtas net į trečiąjį dangų" (2 Kor. 12,2), skausmingai skundėsi:

—Aš, tiesa, gėriusi Dievo įstatymu, žiūrint vidujinio žmogaus, bet matau savo sąnariuose kitą įstatymą, pasi-priešinantį mano proto įstatymui ir darantį mane belaisvį nuodėmės įstatymo, kurs yra mano sąnariuose. Nelaimingas aš žmogus! Kas mane išlaisvins nuo to maraus kūno? (Rom., 7, 22-3).

Baimė nekarta apninka pačius geriausius žmones, o ką kebabėti apie tuos, kurie visiškai pakluso nuodėmės įstatymui! Baimė kitus į nevirtį stumia, ir jie abejoja net Atgailos Sakramento galia.

Viena jauna moteris, kuri visa siela tiki į Dievą ir Jo galtingumą, laukdama sunkios gimdymo valandos, užėjusiam ją aplankyti Vyskupui B. Sloanui, kentėjusiam bolševikų darbo stovyklose, pasisakė bijanti mirties ir Dievo teismo.

—O ko bijoti?! — nusistebėjo Vyskupas. — Juk motinos yra tikros šventosios!...

Baimės pagunda ypač tuos kankina, kurie gyvena, laukdami pagrindimus Dievo ir Bažnyčios įstatymus. Jokių būdu jie negali išmūsti iš galvos amžinybės, kur nesitiki kokio atlygio, tik baimės. Tokie prieš savo valią atsimena Sv. Povilo žodžius: "Nes žinokite ir supraskite, kad nei vienas paleistuvius, ar suteptas, ar gobšas, — juk tai yra stabmeldystė, — neturi Kristaus ir Dievo karalystėje tėvonystės" (Efez., 5,5).

Norėdamas nugalėti baimės pagundą, nevienas imasi klaidingų ir labai žalingų priemonių: toks, vietoje meldėsi, atgailojes ir taisėsi, nori išikalti sau į galvą, jog nėra nei Dievo, nei amžinybės, jog žmogus, kaip paprastas gyvuliukas, baigia gyvenimą ir nueina į nebūtį. Jei kitas taip toli ir nenuėina, jis pradeda neigti Bažnyčios autoritetą, tardamasis priimant katalikų tikėjimo esmę, bet ne formą (išpažintį, moterystės sakramento, Mišiu klausyma ir pan.). Trumpai kalbant, toks imasi nuneigti kai kurias tikėjimo tiesas, tariamai keldamas aukščiausiai protą bei išmintį.

Tokie turėtų gerai išsiskaityti Sv. Jokūbo Apaštalo Katalikiškąjį laišką, kuriame yra pabėta tikrų gyvo tikėjimo perlų:

—Kas yra jūsų tarpe išmintingas ir išmaningas? Tas tegul parodo savo veikimą geru pasielgimu išminties romume. Bet jei jūs turite kartaus pavydo ir jūsų širdyse yra ginčų dvasia, nesigirkite ir nemelukite prieš tiesą. Nes ta išmintis ne iš aukštybių nušengianti, bet netvarka ir visoks nedoras veikimas" (3, 13-16).

Garsusis kalbėtojas Lacordaire pasakė: "Nesvarbu įtikinti priešą klystant, bet susijungti su juo aukštesnėje tiesoje". Dėl to ir tie kurie pergyvena skaudžias baimės pagundas, turi būti suprasti ne kaip Dievo ar Bažnyčios priešai, bet kaip ligoniai, biją dvasinės mirties.

2. LIÚDESIO PAGUNDA

Kartu su baime slenka ir liúdesio pagunda.

Tiesa, naudinga kartais paliūdėti, ypač, kai apmąstomas savas peiktinas elgsens ar gyvenimas. Gražiai tas pats Sv. Jokūbas tame pačiame laiške rašo:

—Nusivalykite rankas, nusidėjėliai, ir apkuokite širdis, dvejojantieji. Jauškite savo nelaimę, gedėkite ir raudokite: jūsų juokas tepavirsta verksmu ir džiaugsmas nuliūdimu. Nusizeminkite Viešpaties akivaizdoje, ir Jis išaukštins jus (4, 8-10).

Vadinasi, nuliūdimu turėtų pavirsti džiaugsmas tu, kurie tik tariamai džiaugiasi, nes tas vadinamas džiaugsmas yra trapus ir sutersia ne tik rankas, bet pačią sielą.

Tikras džiaugsmas plaukia iš nesuteptos sielos ir jis yra patiriamas Bažnyčios, Sv. Povilas Laiške Pilypiečiams rašė:

—Džiaukitės Viešpatyje visuomet; vėl sakau, džiaukitės! Jūsų kuklumas tebūna žinomas visiems žmonėms; Viešpats yra arti. Nebūkite nieku bailiai susirūpinę, bet visuose dalykuose jūsų prašymai tesidaro žinomi Dievui malda ir maldavimu su dėkojimu (4,4-6).

Priešingai, — liúdesio pagunda kaip tikrai puola tuos žmones, kurie, gyvendami ne kaip reikiant kukliai, užmiršta maldą ir visus sunkumus sprendžia

"sveiko proto" pagalba. Tai žmonės, kurių gyvenime nėra vietos Dievui, nes jie pastitiki tikrai "likimu", "geru vėju" ar dar kitokiais niekniekiais.

Jau šv. Grigalius kalbėjo apie nuodėmingą liúdesį arba acediją, suskirstęs jį į šias dalis: pyktį, niekinimą, baimę, sielvartą, išizimimą ir neleistinų dalykų geidimą. Giliau pasvarstę, turėsimė pripažinti, jog šventasis turėjo raciją: ir pyktis, ir kitų niekinimas, ir, pagaliau, neleistinų dalykų geidimas rekušetu grįžta į patį žmogų ir jį apnuodina nuodėmingu liúdesiu.

Tačiau liúdesio pagundą kelia ir kiti dalykai. Dar pirmaisiais krikščionybės amžiais manicheizmas norėjo nuodyti žmonių viltis ir pasitikėjimą Dievu, skelbdamas, jog Dievas sutvėręs pasaulį blogą, jog sutvėręs jį tokį gundydamas žmones, jog reikia jį panieškinti ir atmesti. Ir dabarties laikais šis klaidos smakas kelia galvą ir gundo žmones: jūs norite džiaugtis pasauliu, bet tikėjimas draudžia, gasdindamas nuodėme...

Ar iš tikrųjų taip yra? Ar Dievas, gerasis Tėvas, iš svertoto pasaulio padarė spąstus, kuriais gaudyti savo kūrinių kūrinių žmogų? Ar visi jausmai, glūdį žmogaus viduje, yra nuodėmingi ir verti išrauti, kaip piktžolės?

Ne, ne tam Dievas kūrė pasaulį ir žmogų su protu, su jausmais ir mintimis, kad tas žmogus viską niekintų, mindžiotų ir paskum stotų Dievo akivaizdoje aplėstas nuo visų Jo dovanų. Pasaulis yra Dievo dovana, kaip ir žmogus gyvenimas yra Dievo dovana. Dovanos gi negalima atmesti ar panieškinti. Antra vertus, tačiau, dovana galima naudoti sutinkant su davėjo norais ir intencijomis. Kai žmogus nebenerėjo ar negalėjo tų Davėjo intencijų suprasti, Dievas Tėvas perkūnams trankant davė Dekalogą (Dešimtis Dievo Įsakymų), draudžiantį piktnaudoti duotas gėrybes. Jis pabrėžė: nežudyk, nepaleistuvauk, nevoik, nekabėk netiesos... Tuo pačiu Dievas nurodė, kokių būdu galima naudotis juo sukurtais ir žmogui duotais tvartiniais.

Filosofas H. Bergson baigdamas savo gyvenimą pasakė: kaip galėtume be skausmo sutikti savo žmogiškąją lemtį, atsitolinę nuo To, "Kuris pasiėmė ant savęs visas žmonių kančias ir nuodėmes"?

Taigi, liúdesio ir nusiminimo pagunda kyla ir auga sielose tu, kurie per daug nutolsta nuo Dievo, kurie pradeda nepaisyti pagrindinių krikščioniškosios dorovės dėsnų. Katalikų tikėjimas duoda pakankamai priemonių, kaip išsaugoti ir išlaikyti nesuteptą džiaugsmą, kaip ilgiau juo pagyventi.

3. LAIMĖS PASLAPIS

Ar jūs matėte laimingą žmogų jau čia, žemėje?

Neįsiekime laimingų žmonių turtojų tarpe, nors taip dažnai girdime kalbant: "Ak, kad aš įsigyčiau nuosavą namelį, tai būčiau laimingas!" Patys žinome, kad nei nuosavi namai, nei mašinėlė, nei išloštas laimikis dar neatneša laimės.

Neįsiekime laimingų žmonių sveikųjų tarpe, nors ligoniai dažnai labai karčiai skundžiasi: "Ak, kad pasveikčiau, tai būčiau laimingas!" Gerai žinome, kad sveikas žmogus vistiek nepatenkintas, jei jam trūksta dvasinių vertybių. Paradoksiška, bet tikra: kartais prieš ligos patalo prirakintas žmogus, jei moka savo ligą įprasminti, tikrai jaučiasi laimingesnis, nei sveikas būdamas.

Štai rašytojos Zofijos Kosak liudijimas apie vienuolę seserį Dievo Avinėlio Agnietę, kuri sirgo kaulų liga taip ilgai, kad jaunesnės vienuolės net neatminė jos sveikos:

—Nemanė, kad ši, skausmingomis žaizdomis apdengto kūno sesuo turi dinaminį vidaus gyvenimą ir jaučiasi labai laiminga. Sesuo Agnietė senais laikais, kai dar vaikščiojo, nesiskyrė jokia dorybe, palinkimu ar gabumais. Ji tikrai turėjo didelę kantrybę ir, tur būt, dėl to galvojo, jog Dievas atsiuntė jai kryžių pagal jos jėgas. Kantrus skausmo kentimas tapo jos gyvenimo uždaviniu ir keliu... Kiekvienu besišėsančios kančios diena jos buvo aukojama už tas ar anas sielas, už tuos ar kitus nusidėjėlius...

Kai karo metu vokiečiai vienuolyną rekvizavo ir seserys nakties metu atsidūrė tuščioje, griuvusių primėtytoje gatvėje, sesuo Agnietė ir tada nesiskundė. Staiga, baigus gerti savo kančios

VLIKo ir V. Tarybos Pirmininko Laiškas Kazimierui Čibirui

"Atšventei savo ilgo plunksnos darbo sukaktį. Dirbai tą darbą tik Dievui ir tėvynei. Nesuklysiu paradinės Tamstą nuoširdžiu ir nemulstamu Dievo ir tėvynės darbininku.

Tamsta būvai ten, kur reikėjo Dievo garbę ginti, kur Tėvynės reikalas šaukė, kur teisingumas pagalbos šaukėsi.

Kai baisios nelaimės prislėgė Lietuvėle ir mūsų tautą, kai priešais bausis užsimojimo sunaikinti lietuvius, Tamsta visa paaukojai kovai su ta daroma mums skriauda ir pakėlei balsą, žadindamas apkurtusį pasaulį naikinamai tautai ateiti į pagalbą.

Tamsta esi vaisingiausias rašytojas šiuo metu. Nieks tiek nėra parašęs pasauliui apie Lietuvą ir jos gyvenamas skriaudas ir pavojus, kiek Tamsta. Tamsta tam pasauliui tikroji šviesoj pristatei bolševizmą ir supažindinai jį su jo užmačiomis.

Tamstos nuopelnai Lietuvai yra dideli. Aš dėkoju už juos Tamstai kovojančios Lietuvos ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu. Tepadede Tamstai Dievas dar ilgai sėkmingai dirbti šį šventą ir didį darbą.

Su tikra pagarba
M. KRUPAVICIUS,

VLIKo ir V. Tarybos Pirmininkas."

1950. IX. 14.

SKLANDŽIAI ORGANIZUOJASI URUGVAJUS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Iš pasikalbėjimo su Organizacinio Komiteto pirm. kun. St. Grigaliūnu

Viešėdamas Urugvajuje, "LAIKO" korespondentas turėjo progos susitikti su Urugvajaus lietuvių kolonijos kapelionu kun. St. Grigaliūnu. Jau eilė metų gyvenamas Montevideo mieste, jis gerai pažįsta vietos lietuvių koloniją ir yra su ja susigyvenęs. Kartu jis yra ir pilnateisias Jėzaus ir Marijos širdžių parapijos klebonas. Nors jo vadovaujamos parapijos bažnytelė ir nedidelė, bet graži ir švariai užlaikoma, Sekmadieniais per trejas mišias sunkiai telpa parapijiečiai. Bet užtai klebonija tai pralenkia ir Montevideo katedros klebonija: gana naujas ir erdvas dviejų aukštų namas. Be to turi daržą, sodą, laiko įvairių paukščių. Tai pirmas lietuvis kunigas šiam krašte tvirtai įsigyvenęs ir turįs daug palankumo vietos kūrijoje.

—Jūs, rodo, esate Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės Organizacinio Komiteto Pirmininkas. Kaip sekasi Bendruomenės organizavimas?

—ULB organizavimas eina gana sklandžiai. Mat Komitetan įeina su geriausiais norais įvairių pakaujų žmonių. Jame nevedama jokia politika. Pagrindinis tikslas: Lietuvos išlaisvinimas ir lietuviybės išlaikymas užsienyje. Visi Komiteto nariai sutaria ir, kaip sakoma, tikrai "pučia į vieną dūdą".

—Ar jau daug pasistūmėjote pirmyn?

—Jau paruošėme Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės statutą ir pasiuntėme VLIKui tvirtinti. Kreipėmės į lietuvių specialiu atsisaukimu, paaiškindami organizuotos Bendruomenės steigimo tikslą ir kviesdami visus jon įsirašyti.

—Ar jau daug narių turite?

—Tikslaus skaičius šiuo momentu negalėčiau pasakyti, nes įstojimo pareikšimus galima įteikti ar pasiųsti kiekvienam Komiteto nariui. Į mano gij rankas pateko jau gerokas "glėbys". Pirmas pareikšimas atskridęs paštu buvo p. Onos Grakauskienės, nuoširdžios patriotės, ir įteiktas asmeniškai p. Eduardo Grėbliūno, žinomo deklamatoriaus. Lietuviai su pareikšimais skuba, nes žino, kad vėliau įsirašęs gali nesusukbti įsigyti garbingą teisę dalyvauti pirmuosiuose Krašto Tarybos ir Garbės Teismo rinkimuose, kurių datą Komitetas gali paskelbti kiekvienu momentu, kai tik centriniai organai grąžins patvirtintą mūsų krašto statutą. Taigi spėjame, kad trumpu laiku įsirašys visi lietuviškai galvojančieji lietuviai.

taurę iki dugno, ji stipriu balsu sužuko: —Seserys! Aš matau dangų! Aš einu į dangų!... Džiaukitės su manimi, nes einu į dangų! — ir mirė.

Kokia tad laimės paslaptis?

Labai paprasta: tikėti į Dievą, pasitikėti Juo, atverti Jam visas paslaptis ir su meile nešti Jo uždėtą kryželį. Tada žmogaus sieloje nebus nei baimės, nei nuliūdimo, nei nevirties.

Nutęstas miri R. Traugutt priešmirtiniame laiške rašė savo žmonai:

"Visiškas ir savanoris atsidavimas Jo šventai Valiai yra pagrindinė sąlyga, kad mums viskas išeitų į gera. Nepamirškime, mano Kūdiki, kad Dievas, nors atsimena mūsų žemiškąją laimę, tačiau visų pirma stato mūsų amžiną laimę, kuriai mus sutvėrė ir paskyrė..."

Taip, jei visi atsimintume, kad Dievas labiausiai rūpinasi mūsų amžina laime, — daug rečiau ir ne taip piktaipyktume dėl įvairių nesėkmių.

Anglija, 1950.IX.15.

—Kodėl sakote: "lietuviškai galvojančieji"? Argi esama ir "žydiškai" galvojančių lietuvių?

—Deja, yra šiek tiek "maskoliškai" galvojančių... Tai tie patys mūsų broliai lietuviai, kuriems dabartiniai Lietuvos okupantai suspėjo akis raudonomis miglomis apdumti. Jie apsvaigę tebekartoja pavergęj melodijas apie "tarybinį rojų" Lietuvoje, kuri per keletą metų jau suspėjo netekti daugiau kaip trečdalis savo geriausių ir vertingiausių sūnų. Skaudu klausytis, kaip lietuvis giria Lietuvos žudymą ir eina išvien su jį mulkinančiais okupantais. Tačiau tokių skaičius nuolat mažėja. Kai kurie jau viešai smerkia bolševikus ir atsimeta nuo jų.

—Ar ir buvusius komunistus bei jų simpatikus priimsite pilnateisiais Bendruomenės nariais.

—Priimsime visus lietuvius, kurie smerkia bolševikų okupaciją Lietuvoje ir nori jos išlaisvinimo. ULB trečiasis nuostatas draudžia priimti komunistus, nes jie giria Lietuvos okupaciją ir tuo pačiu pasiskelbia niekšingais savo tautos išdavikais. Tačiau vadinamų "komunistų" tarpe yra nemaža kilnių lietuvių, kurie nuoširdžiai myli savo tėvynę ir trokšta jai gero. Tokie be abejo yra sudariusių aplinkybių ir nuolatines propagandos auka. Pamatę, kad yra suklaidinti, jie dabar grįžta. Tokius "komunistus" priimsime, tik jie, įstodami į Bendruomenę, turės įteikti atskirą pareikšimą, kuriuo nedviprasmiškai atsisakoma bet kokių simpatijų komunizmui ir pasmerkiama bolševikų tautžudiška okupacija Lietuvoje.

—Dar vienas klausimėlis: ko linktūmėte Argentinos lietuviams?

—Nedelsiant organizuoti Argentinos Lietuvių Bendruomenę. Lietuvos išlaisvinimo valanda artėja. Reikia jai pasiruošti. Vienybėje galybė. Gana tarpusavyo įtarinėjimo, nepasitikėjimo, nerūžtingumo. Lietuvius turi rasti bendrą kalbą su lietuviais. (lk.)

VOKIETIJOS PROTESTANTŲ SUSIRŪPINIMAS

Rugpjūčio gale įvykusios vokiečių evangelikų dienos ejo sūkiu: gelbėkite žmogų — gelbėkite jo laisvę; gelbėkite jo tėviškę; gelbėkite jo šeimą; gelbėkite jo tikėjimą. Suvažiavime buvo nurodytas evangelikų bažnyčios nutolimas nuo gyvenimo. To vaisius: apie 90 procentų evangelikų tik iš vardo priklauso šiai bažnyčiai; šiaip jie gyvena šalia bažnyčios. Suvažiavimas ieškojo būdų, kuriais evangelikų bažnyčia galėtų rasti ryšį su kasdieniu žmogaus gyvenimu ir žmogų vėl atgauti bažnyčiai.

DANAI APIE LIETUVOS TRAGEDIJĄ

Danų spauda plačiai paminėjo Lietuvos pavergimo dešimtmetį. Dienraštis "Berlingske Aftenavis" įsidėjo per keletą atkarpos puslapių einantį ilgą ir išsamų straipsnį: "Kas atsitiko Baltijos kraštuose?". Straipsnis yra gausiai dokumentuotas ir baigiamas atsisaukimu į laisvojo pasaulio tautas, raginančiu nedelsiant ratifikuoti genocido konvenciją.

Dienraštis "Nationaltidende" įsidėjo platų straipsnį: "Jau penktadalis lietuvių išvežta į Sibirą!". Straipsnyje "Kai sovietai užėmė savo rankas ant Baltijos kraštų" smulkiai aprašoma pirmoji bolševikų okupacija Lietuvoje. Straipsnis iliustruotas trijų Baltijos valstybių paskutiniųjų prezidentų atvaizdais. (lk.)

Apie Voldemarą ir Pilsudski

Ilgametis Vokietijos ušsienų reikalų ministerijos vertėjas dr. P. Schmidt išleido savo atsiminimus (Statist auf diplomatischer Buehne). Jis aprašo visus svarbesnius susitikimus su svetimaisiais diplomatais. Jam teko dalyvauti vertėju ir Tautų Sąjungos posėdžiuose. Kiek tie jo atsiminimai yra objektyvūs, sunku spręsti, nes autorius mėgėta šarža, ironija. Tada galima pastebėti ir jo atsiminimų liečiančius Lietuvos ministerio pirmininko A. Voldemaro susitikimą Tautų Sąjungos Tarybos posėdyje Lietuvos — Lenkijos bylą svarstant su Pilsudskiu 1927 m.

Buvo — rašo Schmidtas — labai nedarbingas, tuščias ir nuobodus laikotarpis. Kiek pagyvino 1927 m. gruodžio mėn. lietuvių — lenkų konfliktas. Abidvi šalys kultūriškai viena antrą grėsėme taikai. Abidvi grąsino mobilizavimosi ar jau buvo susimobilizavusios. Kiekvieną atvejų galėjo kilti susidūrimas, kuris galėjo virsti karu. O į karą būtų galėjusios įsitraukti didžiosios galybės — Rusija, Prancūzija. Į aistras būtų įsitraukusi ir tiesioginis kaimynas Vokietija.

Maršalas Pilsudskis į Ženevą atvyko patsai. Savo priešininką, Lietuvos ministerį pirmininką Voldemarą, dar prieš kelionę oficialinėje spaudoje paskelbė "dvasiniu ligoniu, nepilnapročiu". Voldemaras atsilygino paskiau tarybos debatuose, išvardindamas Pilsudskį "melegium" ir "veidmainiu". Tautų Sąjungai buvo neįprasta tokia kalba, kokia šiandien vartojama debatuose tarp rusų ir amerikiečių Jungtinėse Tautose, ji rodė net sensacingą. Kad rytuose vyravo kiek šiurkštesnis tonas, mes, jaunesnieji delegacijos nariai, buvome įsitikinę iš pasikalbėjimų, kuriuos vienas Vokietijos rytų skyriaus narys turėjo Ženevoje su Voldemaru.

Klaipėdiečiai knisiasi po Lietuvos vyriausybę, — pareiškė viename pasikalbėjime mažas kresnas Lietuvos diktatorius Vokietijos pasiuntinys pafarėjui. Už jų stovi jūsų vyriausybė. Tam turiu dokumentinius įrodymus.

—Jei dokumentai nebūtų suklastoti, tai juos, ponas Voldemarai, seniai būtų

mėt pateikę, — atskirtę patarėjas ministeriui pirmininkui.

Su tokiais šiurkštumais tekdavo susidurti nekarta. Dabar, gruodžio 10 d. sėdėjo vienas prieš antrą Voldemaras ir Pilsudskis, "beprotis" ir "veidmainys", Tautų Sąjungos Tarybos uždarme posėdyje. Iš anksto buvo prisibijoma nesuapratimų, tad į posėdį buvo išleisti tik atstovai, vertėjai ir generalinis Tautų Sąjungos sekretorius. Nuogaštavimas nebuvo be pagrindo.

Kai Voldemaras vėl profesorišku būdu norėjo sakyti savo kalbą, kuri paprastai, anot Chamberlaino, prasidėdavo nuo pasaulio sukūrimo ir pirmųjų lietuvių rojų, ir kuri trukdavo porą valandų tarybos nariams snaudžiant, — šiuo kartu jau pirmuose sakiniuose Voldemaras buvo Pilsudskio pertrauktas.

Mažas, su didele galva, palaidais karčiais, tankiais antakiais, iš po kurių gelsvai pablykusiame veide spinksojo pora aštrių akių į Voldemarą — toks maršalas staiga trenkė delnu į stalą, kad vandens indai suskambėjo, ir suriko lietuviui:

—Aš padariau ilgą kelionę iš Varšuvos į Ženevą ne tam, ponas Voldemarai, kad Jūsų ilgos kalbos paklausyčiau.

—Bet pažiūrėsim, ponas maršalai, — mėgino raminti pirmininkas Briand, kuris buvo išgąsdintas Pilsudskio smūgio į stalą lygiai kaip ir kiti atstovai, kurie savo viduje jau buvo nusiteikę snausti, prisimindami buvusius Voldemaro kalbas.

—Šitokiu būdu negalima taryboje reikalų svarstyti, — išpėjo Briandas lenkų maršalą. Bet šis nesileido nuraminamas, nors savo toną vienu laipsniu ir nuleido.

—Nekalbėkit man ilgų kalbų, ponas Voldemarai, — vėl kreipėsi jis į lietuvi. Noriu tik išgirsti iš Jūsų, ar Jūs norite karo ar taikos.

Su rytiškiu atkaklumu Voldemaras vėl pradėjo kalbą apie "rojų ir pirmuosius lietuvius", bet šalutiniu sakiniu pastebėjo, kad jis visados sakęs nenorį su Lenkija jokio karo.

—Vadinas, Jūs norite taikos, ponas maršalas trumpai, kareiviškai.

—Aš išgirdau, Jūs norite taikos, kelionė į Ženevą apsimokėjo. Dabar įsakyti visose Lenkijos bažnyčiose atgiedoti "Te Deum". Paskum jis kreipėsi į Briandą:

—Visa kita yra kvailystės, su jomis gali susidoroti mano užsienių reikalų ministeris, — ir pakilęs seno kavalerijos generolo galingais žingsniais išėjo iš salės. Jo užsienių reikalų ministeris Zaleskis, kurio apskritas veidas net smarkiausiai Voldemarui puolant, buvo miegūstas, dabar visas paraudo iš dalies dėl kvailysčių, kurioms jis dabar buvo įgaliotas, iš dalies dėl savo tautinio didvyrio pasielgimo.

Į politikus buvo prašėkęs, geriau pasakius, riktėlėjęs kareivis. Jie buvo nusteibinti ir sujaudinti. Briandas šypsodamasis posėdį uždarė. Po to buvo tarybos narių pusryčiai. Pilsudskis juose elgėsi kaip lyds karpų tvenkiny. Sukilus nuo stalo prie kavos, jis prisėdė šalia Stresemanno.

—Puiki buvo Vokietijos kariuomenė, — pasakė jis vokiškai taip garsiai, kad visoj salėj nuskambėjo ir paplojo bičiuliškai ranka Stresemanni per kelį. Paskum pradėjo kalbėti apie savo nelaisvę Magdeburge, savo patirtį Vokietijoje ir vėl reikė savo susizavėjimą vokiečių kariuomenė. Stresemanas, nors dūšios gilumoje patenkintas, kiek sunerimęs mėgino kalbą pasukti į diplomatinį toną. Jaim pagaliau ir pasisekė. Tuo tarpu Chamberlainas buvo sustingęs kaip druskos stulpas ar ledo gabalas; jis kitoj salės pusėj viską girdėjo ir suprato, nes gerai mokėjo vokiškai. Tokia tema jam nepatiko, nes apie vokiečių kariuomenę jis nieko nenorėjo girdėti. Briandas pamojo man:

Ką juodu kalbasi, — paklausė jis ir, kai jam išverčiau, pasileido juokais.

—Dabar suprantu, kodėl Chamberlainas taip susirūpinęs žiūrėjo pro savo monoklį...

LIKS 11 KUNIGŲ

Vyr. Sielovados reikalų tvarkytojas kan. F. Kapočius drauge su Vokietijoje gyvenančiais lietuviams vyskupais jau baigė paruošti katalikų lietuvių religinio patarnavimo planą Vokietijoje. Pagal jį, čia bus palikta 14 lietuvių katalikų kunigu. Dalis jų aosisrendė linkti savanoriškai, kiti bus paskirti iš čia dar esančiųjų apie 40 lietuvių katalikų kunigų tarpo. Ir pati delegatūros (sielovados tarnybos) įstaiga baigia savo darbą. Netrukus pats kan. Kapočius išemigruos į JAV-bes.

(D)

DEMESIO STATYBININKAMS IR NAMŲ SAVININKAMS!

Jeigu reikia sąžiningų ir gerai įvairius namų dažymo darbus atliekančių specialistų, kreipkitis į

LIETUVIŠKĄ NAMŲ DAŽYMO BENDROVĘ

Tuo tarpu su pasiūlymais prašome kreiptis į "LAIKO" Redakciją, T. E. 20-9027

LIETUVIŠKAS KEDŽIŲ FABRIKAS

Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams

Bronius Eidukonis

Savininkas
Salta 265, Sarandí. T. E. 22-5461

"LITUANIA"

BATŲ DIRBUVĖ ir PARDUOTUVĖ
Taisomi ir gaminami įvairūs batai pagal užsakymą.

BRONIUS LESKAUSKAS

Defensá 1174 — Buenos Aires
T. E. 34 - 9091

MAŠINŲ FABRIKAS
SALTAM METALO APDIRBIMUI
Kniedžių, Varžtų ir Veržkelių
Fabrikas

Marca Registrada
Vladas Urbietis
MORON 3596
(Altura Pavón 3500)
T. E. 241-0116 LANUS

URUGVAJAUS LIETUVIAI

TAUTOS SVENTĖ URUGVAJUJE

Rugsėjo 10 d. U. L. Kultūros Dr. jos patalpose buvo atšvęsta Tautos Sventė, kuri nepriklausomybės laikais buvo švenčiama rugsėjo 8 d. Sventę atidarė Kultūros Dr. jos pirm. A. Brazys. Savo kalboje jis pabrėžė visų lietuvių gero sugyvenimo ir vienybės reikalą. Prisimindamas pirmuosius imigracijos metus, kada lietuviui lietuvis buvo brangus kaip tikras brolis, jis ragino visus prisidėti į visų lietuvių organizuojamą Urugvajaus Lietuvių Bendruomenę.

Toliau sekė Lietuvos Ministro Urugvajuje Dr. K. Grauzinio kalba. Priminęs didingą Lietuvos praeitį, ministras apibūdino skaudžią mūsų tautos dabartį ir kvietė visus į bendrą tėvynės laisvinimo kovą, kurią laimėsime tik gyvendami savo tautos didvyrių dvasia.

"Laisvosios Lietuvos" redaktorius Julius Jazauskas tarė sventei pritaikintą žodį, primindamas keletą būdingų faktų apie tikrąją padėtį Lietuvoje. Tremtinis Paulius Jakubėnas paskaitė jaudinančius atsiminimus iš tretiesios gyvenimo. U. L. Kultūros Dr. jos mokyklos mokytojas paruošė mokiniai visus gražiai nuteikė meniška programa, kurią sudarė lietuviškos plastikos, deklamacijos ir dainų dalykėliai. Gausi publika skirstėsi labai patenkinta turinagu ir visais atžvilgiais pavyzdingu parengimu.

"LAIKO" PLATINTOJAI URUGVAJUJE

Didesniam skaitytojų patogumui Urugvajuje yra keletas "LAIKO" platintojų: ANTANAS BRAZYS (26 de Marzo 3365, Montevideo), VYTAUTAS DORELIS (Posolo 4025, Montevideo), EUGENIJA STANEVICIENE (Rio de Janeiro 4001, Cerro) ir ALENSANDRAS ŽILINSKAS (Rio de Janeiro 4001, Cerro). "LAIKO" prenumerata, kaip ir anksčiau, yra 4 Urugv. pezai metams. Amerikos liet. laikraščiuose varo de-

KAS TIE DEZINFORMANTAI?

Dezinformantai vadinami tie, kurie pikta valia skelbia melą, šmeižtus, iškreipia faktus, klastoja tiesą.

Jaučiame pareigą geros valios lietuvių išpėti, kad Argentinoje, Brazilijoje ir Urugvajuje esanti vadinamoji paršaitininkų-šacikauskininkų grupelė, paslėptos rankos skatinama, jau kuris laikas žodžiu, įvairiais šmeižtlapiais ir "korespondencijomis", kai kuriuose Š. Amerikos liet. laikraščiuose varo dezininformaciją apie P. Amerikos lietuvius patriotus, jų spaudą ir atsakingas įstaigas. Šį kartą paminėsime tik tokį paršaitininkų bendradarbį, kaip Jurgis Tolušis-Lazdauskas (Kitaip dar Jurgis Erdvilas), kurio palaida plunksna neapsėina be pačios žemiausios demagogijos, šmeižtų ir plagiatų. Ar gi tai neardymas lietuvių vienybės ir nepasitarnavimas priešui?

Montevidietis

ROSARIO

ZEMĖ JAU NUPIRKTA

Po ilgo ieškojimo ir visokių mėginimų naujai lietuviškai parapijai žemė jau yra gauta ir rankpinigiai įmokėti. Naujas lietuviškas centras bus Saladillo rajone netoli Rosario - Buenos Aires gelžkelio tarp aven. Lucero ir c. Tupungato. Tuo bus sutvarkyti nuosavybės dokumentai ir prasidės nauji rūpesčiai — ieškoti lėšų bažnyčios ir parapijos namo statybai. Tikimasi, kad Rosario lietuvių savo aukomis prie to darbo uoliai prisidės.

SE VENDE BARATO

una moderna máquina de tejidos (2 metros de ancho) Dirigirse a: Andonaequi 2351 Dep. A Villa Urquiza - Capital

ALEKSANDRO MINIAUSKO SIUVYKLA "ALEJANDRO"

Lietuviams nuolaidos
Julio Herrera y Obes 1519,
Tel. 9-49-59 Montevideo

ELEKTROTECHNIKAS

Įveda elektrą į namus, įtaiso florescentinę šviesą, taiso įvairius elektrinius aparatus
JONAS KRUTAS
Catamarca 3335 Avellaneda

Juozo Sabaliausko

KRAUTUVĖ IR PIENINĖ
Rūgštus ir saldus pienas. Mandagus ir greitas patarnavimas
CUBA 3986
Cerro Montevideo

J. CIKSTAS
FABRICA DE
VITRINAS

BAHTA BLANCA 1279
CAPITAL FEDERAL

Šulnis ir Geigas

DIDELIS KEDŽIŲ FABRIKAS
Chile 765 Humberto I 1956
T. E. 20-9578 Avellaneda

Didelis Lietuvių Bičiulis Dr. CHARLES M. SMART DANTISTAS

Priėmimo valandos: 9.30 - 12 ir 14.30 - 16.
Córdoba 991, piso 5 Dep. B, Cap
T. E. 31 - 7060

Sucesión de
Antonio Checanovski

TORNILLOS
Y TITÍ DIQUE Y TITÍ DE CALIDAD

FABRICA ESPECIALIZADA EN TORNILLOS PARA METALES
CELOSIAS METALICAS Y CARPINTERIA METALICA

BRANQUEO 2042
TELEFONOS:
22-8536
22-4258
AVELLANEDA

COLIN M. CAMPBELL, Jr.

IMPORTACION - EXPORTACION
San Martin 579 (Tucuman)
Buenos Aires
T. E. 31 - 3081

PARDUODAMAS NAMAS — CHALET

su 2 aptvertais ir medžiais apsodintais lotais, 10 metrų ilgio galponu ir vėjinu malūnu vandeniu traukti. Tik 2 kvadros nuo kolektyvo nr. 235, Monte Grande miestelyje.
Kreiptis:

Juozas Juška: R. Gutierrez 1948, Avellaneda, T. E. 22 - 5137

"VENTOS" leidykla jau išleido "LIETUVIŲ KALBOS VADOVĄ"

620 psl., gerame popieriuje, kietais viršeliais.

"LAIKAS" atstovauja "VENTOS" leidyklą Argentinoje

Jau yra užsakyti pirmieji egzemplioriai. Sekančiame numeryje bus paskelbta knygos kaina. Pirmenybė anksčiau užsisakiusiems. Per "LAIKĄ" galima užsisakyti ir visas kitas "VENTOS", "DRAUGO" ir kitų leidyklų knygas.

Foto "PABLO"

★
FOTOS
EN ESTUDIO
Y A DOMICILIO

★
COPIAS
REPRODUCCIONES
AMPLIACIONES

★
VENTA DE ROLLOS

★
PASAJE CHICAGO 982

Media cuadra de la Parroquia

ADVOKATŲ KANCELIARIJA

Bohdan Kawecki **José Murmis**

Advokatas iš Vilniaus Procurador Nacional, Traductor Publico
Sutvarko: prekybinius, administratyvinius, civilinius, baudžiamuosius, moterystės, darbo teisės (jubilación) reikalus ir kt.

Išrūpina pasus "no argentino" per 3 savaites.
Prīma: nuo 17 val. iki 19 val. kasdien, išskyrus šeštad., sekmad. ir šventes
Av. CORRIENTES 2880, piso 2, Buenos Aires. T. E. 47 (Cuyo) 4681
(Pusė kvadros nuo Av. Pueyrredón)

TEISĖS BIURAS

Dr. Roman Ciechanow **Dr. Roberto Rois**

MAIPU 231 — BUENOS AIRES — T. E. 34 - 1020 ir 0601

Prīma nuo 15 iki 18,30 val. šėštadieniais nuo 15 iki 16 val.
Išrūpina pasus "no-argentino" ir pilietybės dokumentus, sutvarko šeimos, darbo (jubilación), nekilnojamo turto, pirkimo, pardavimo ir įvairių sutarčių teisinius reikalus, veda civilines ir baudžiamąsias bylas, išverčia ir patvirtina dokumentus.

MŪŠŲ MIRUSIEJI

**MIRĖ SENIAUSIAS P. AMERIKOS
IMIGRANTAS LIETUVIS**

Rugsėjo 12 d. Montevideo priemiestyje Casabo mirė seniausiai Urugvajuje gyvenęs lietuvis Vincentas Milgintis. Sekančią rugsėjo 13 d. velionis buvo palaidotas Cerro kapuose.

A. a. Vincas Milgintis gimė 1884 m.

Kražių valsč., Tauragės aps. Su žmona Veronika atvyko į Argentina 1905 m. 1917 m. persikėlė į Urugvajų. Iš čia nuvyko į Jungt. Amerikos Valstybes, iš kur grįžo į Montevideo 1922 m. Casabo priemiestyje turėjo nuosavus namus ir gyveno pasiturintis. Mylėjo tėvynę Lietuvą ir dalyvavo vietos lietuvių kultūriname gyvenime. Mėgo lietuvišką spaudą. Nuo pat pradžių pranešė Urugvajaus lietuvių žurnalą "LAISVĄ LIETUVĄ" ir "LAIKĄ".

Gausi lietuvių ir vietinių bičiulių minia palydėjo kolonijos veteraną į amžino poilsio vietą. Šia proga reiškiame nuoširdžią užuojautą jo liūdinčiai žmonai Veronikai. Aleksandras Žilinskas.

**MIRĖ ELZBIETA ŠIAUCIŪNYTE
MARTINONIENĖ**

Rugsėjo 22 d. pasimirė a. a. Elzbieta Šiauciūnytė - Martinonienė, gimusi Naujokų km., Pandėlio parapijoje, Rokiškio aps. 1900 m. Atvyko į Argentina 1929 m., kur ištekėjo už Antano Martinonio. Prieš Kalėdas jai buvo padarytos kelios operacijos. Mirė "Malvinas" sanatorijoje. Paliko nuliūdime vyrą Antaną ir sūnų Albertą (14 metų). Laidotuvėse "Olivos" kapuose dalyvavo artimieji, giminės ir kun. J. Margis M.I.C.

A. a. KLEMENSAS GALVANAUSKAS

Rugsėjo 19 d. mirė a. a. Klemensas Galvanauskas. Velionis gimė Kavanos km., Rokiškio aps. 1895 m. vasario 16 d. Atvyko į Argentina 1930 m. balandžio 30 d. Dirbo Wilson frigorifike. Mirė staiga dėl didelio kraujo spaudimo. Paliko nuliūdusią žmoną ir 3 vaikus.

Skausmingai liūdintiems: Juozui Sedauskui ir jo šeimai dėl tėvelio, uošvio ir senelio Juozo Sedausko mirties reiškiame gilią užuojautą ir drauge su Jumis liūdime

S. Kaibutas su šeima.

**LIETUVIŠKA VALGYKLA
RESTORANAS**

Kazimieras Duda

Savininkas
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus ir greitas patarnavimas
Pedro Mendoza 2117. T. E. 21-2952

**MODERNIŲ VITRINŲ
IR KRAUTUVIŲ ĮRENGIMŲ
FABRIKAS**

Įvairaus dydžio lentynos ir baldai vaistinėms, baltinių krautuvėms, barams ir t. t.

Kazimieras Kaminskas

Trelles 1543-47
Altura Gaona 2400
T. E. 59-1918 Buenos Aires

**Pirmojo Moterų Grožio Salonas
KIRPYKLA "LA RUBIA"**

Savininkė:
Ona Kasparienė
SOLER 3441
Buenos Aires T. E. 79-2528

Vyriškų ir moteriškų rūbų
SIUVYKLA
Vacys ir Viktorija Andriškevičiai
Posadas 1481.
Capital T. E. 42-8615

**TALLER MECANICO EN
GENERAL**
Taisomi visų rūšių automobilių ir sunkvežimčių, sutvarkomi karboratoriai ir t. t.
Darbas atliekamas sąžiningai ir garantuotai
J. Sudnius ir D. Reale
Entre Rics 1866. Capital
T. E. 23-0903

Inž. JONAS ČEKANAUSKAS

Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas. Gaminama automotinėmis staklėmis

BRANDZEN 2555

AVELLANEDA T. E. Particular: 22, Avellaneda 7812 T. E. 22-9264

Jei siuvėjas reikalingas,
Būk taupus, ekonomingas:
Drąsiai ženki pas NENIŠKĮ,
Negaišnodamas nė biškį.

Siuva jis ir miesto frantams
Ir įtinka elegantams.
Nors pigiai paims siuvėjas,
Džiaugsies, į svečius nuėjęs!

JUOZAS NENIŠKIS

DIDELIS ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS
CESPEDES 2485 (altura: Cabildo 1200)

Belgrano, Buenos Aires T. E. 73, Pampa 2916

MECHANINĖ DIRBTUVĖ

Veržeklių gamyba. Gaminamos standartizuotos geležinės ir bronzinės veržkelės

Inž. JONAS RAMANAUSKAS

ANATOLE FRANCE 390

SARANDI T. E. 22-2034 AVELLANEDA

BUENOS AIRES - AVELLANEDA

**GYVOJO RAŽANČIAUS METINĖS
ŠVENTĖS PROGA "LAIKUI" AUKO-
JO NARIAI IR SVEČIAI:**

§ 10.— V. Ratkus, § 7.— P. Mainonis, po § 5.— S. Gaidamavičius, F. Simkevičius, A. Artmonas, E. Martinėnas, B. Šilaikis, V. Krivickienė, J. Norutis, Iev. Norutis, L. Virbickas, J. Lipnickas, Mainelytė, M. Žekienė, S. Simanavičienė, E. Džiaugytė, Miliauskienė, O. Kundrotienė, A. Čecienė, S. Sakienė, § 4.— Aleksienė, po § 3.— P. K. Sabutienė, Gutauskaitė, E. Gudelevičienė, Šeškienė, Čemeškienė, Paserbskienė, E. Talmantaitė, Vanagienė, po § 2.— O. Lipinskienė, Ziulienė, Kazeliūnienė, Kazlauskienė, O. Anesiulaitienė, A. ir A. Barisaukaitės, B. Šatas, Timinskienė, Savickienė, po § 1.— Mikučionienė, Stalioraitienė, Juodienė, Gailiūnienė, V. Rastauskienė, K. Augustienė, Anilūnienė, M. Bartkuvienė, Jankauskas, N. Paršeliėnė, Bubnelienė. Visiems malonesiems aukotojams "Laiko" Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką acių.

**ALMACEN
ANTONIO BUNDISIS
CANNING 1706, CAPITAL
T. E. 72-4020**

Lietuviams, perkantiems daugiau kaip už 50 pezu, daroma 10 % nuolaida.

ELEKTROS INSTALACIJA
Namuose ir dirbtuvėse. Įvairių elektrinių prietaisų bei motorų taisymas
P. Mačernis
Isleta 3865 4 de Junio

**PRITYRUSI MODISTĖ
Onutė Zupkienė**
Gral. Aguilar 1253 Montevideo

**Rudolfo Kureikio
LIETUVIŠKA KIRPYKLA
BRASIL 800 4 DE JUNIO
(priešais Lietuvių Salę)**

Nauja Moteriškų Rūbų
SIUVYKLA
ELENA GRIGALIŪNAITĖ
modistė
Paraguay 734 Avellaneda

**LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA
"EUROPA"**
Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui
Jonas Motekūnas
Savininkas
Curupayti 230-32, Gerli, Avellaneda
T. E. 241, Lanus 0933

FUNDICION PRADO
Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados. Matrices de todas clases y para toda Industria
Eduardo Jusys
MOLINOS DE RAFFO 473
Telefono: 22 53 05 Montevideo

Alfonso Barlašiuo
Metalų liejimo ir apdirbimo įmonė
ZAPICAN 2789
Telefono: 23 7 48 Montevideo

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ
Didelis pasirinkimas
Juozas Kučinskas
Savininkas
Gral. Roca 700 Avellaneda

Modas Survila
ESMERALDA 823 T. E. 31-8446

• Rugsėjo 30 d. argentiniečių mokyklos Nr. 38 bendradarbiai surengė tos mokyklos nauda vakarą. Klasiniai ir Argentininos tautiniai šokiai bei komiški dalykėliai sudarė ilgą ir gerai paruoštą programą, kuri buvo maloniai žiūrима ne tik vietinių, bet ir lietuvių. Tos mokyklos religijos dėstytojas yra kun. J. Margis, M.I.C.

Pastaba. Plačiau apie Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Dr-jos 11 metų sukaktį sek. "LAIKO" nr.

VIEŠA PADEKA

Visoms organizacijoms ir paskiriems asmenims, prisidėjusiems darbu ir aukomis rengiant ir uždedant garbės lentą prie Argentininos Išlaisvintojo Gen. Jose de San Martin istorinio namo, ypatingai Lietuvių Centrai, Susivienijimui Lietuvių Argentinoje, Lietuvių Jaunimo

CASA MUSKETAS

Oficialus atstovas radio aparatų
Victor y Marconi

* Plokštelės
Pianai Sanabria 2790-92
Akordeonai Capital
Armonikos T. E. 50-5948

BALDŲ FABRIKAS

Gaminami visų rūšių ir stilių baldai
Antanas Girdauskas
Savininkas
Hernandarias 1721. Buenos Aires

LIETUVIŠKA BALDŲ DIRBTUVĖ
Gaminami įvairių rūšių baldai valgomiesiems - miegamiesiems ir t. t.
Savininkas
Nikodemus Skrandžius
LUZURIAGA 750
Buenos Aires T. E. 21-2577

FOTO EMILIJA
Atliekami įvairūs foto darbai
Emilija Jasiukynienė
Savininkė
NOGOYA 2969
Villa del Parque T. E. 50-7319

KEDŽIŲ FABRIKAS
Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. - Didelis pasirinkimas.
Juozas Juška
Savininkas
R. GUTIERRES 1948
Avellaneda T. E. 22-5137

**Bronzos valcavimo ir vamzdelių
traukimo DIRBTUVĖ**
Priima įvairius užsakymus
Antanas Barzdžius
Savininkas
Av. Alvarez Jonte 1657
Buenos Aires T. E. 59-5248

VALGYKLA IR RESTORANAS
Sveiki valgiai, greitas ir mandagus patarnavimas.
Savininkas
Josė Mitura
La Rioja 2219, Villa Porvenir,
Avellaneda — T. E. 20-9380

V. Rasiūno Optika
Gral. Mariano Acha 876 - MORON
Darbo valandos: Penktadienį 16—18, Šeštadienį 13—17 ir Sekm. 13—16 v.
Patogiausias susisiekimasis col. 10 (iki klubo "Pomona")

"Lietuvos Aidai"
Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.
Radio Mitre LR6
Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

Dr-jai, Moterų ir Mergaičių Dr-jai "Birutė", Lietuvių Jaunimui Argentinoje "Vytis", Šv. Cecilijos Choriui ir jo vadovui V. Rymavičiui, architektui J. Steikūnui, K. Šalniui, K. Burbai, J. Čikštui, St. Lukauskaitei, M. Žekienei, U. Šilaikienei, Moterims ir Mergaitėms, kurios dalyvavo su tautiškais drabužiais, visiems aukojusiems ir dalyvavusiems iškilmes giliausią padėką reiškia

Lietuvai Išlaisvinti Centras
Argentinoje

PAIESKOJIMAS

P. Tubė iš Hamburgo paieško Nicolas Volsina. Apie paieškomąjį platesnių informacijų gali suteikti Felipe Ammendolia (Maipú 657, Capital, T. E. 31-2013). Pranešti "LAIKO" Redakcijai.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Juozui Vaitekaičiui, Argentina: Dėkojame už pareiktas simpatijas ir solidarumo mintis. "LAIKAS" sąmoningai siekia visų lietuvių vienybės, kuri yra neįmanoma be pagarbos ir meilės kiekvienam lietuviui ir jo įsitikinimams.

J. GINTYLA

Dr. Med.
Elektroterapija, reumatizmas, išijos (ciatica)
Consultorio del Dr. Beaux
c. José Evaristo Uriburu 1312, I, A
T. E. 42-2036
pirmad., trečiad., penktad.
10 — 13 val.
antrad., ketvirtad., šeštad.
15 — 18 val.

Mechaninė Dirbtuvė
Gaminami varžtai ir matricos.
Taisomos įvairios mašinos.
Jonas Leščinskas
Rep. Argentina 852 4 de Junio

M. Valantinas
Firmos WARREN S. Atstovas
Isleta 3643 — Valentin Alsina
Parduoda ant išsimokėjimo žibalinės ir elektrines virtuves (cocinas), kambariams šildyti krosnis (estufas), šaldytuvus (heladeras), ventilatorius ir kitus namų reikmenis.

KEDŽIŲ DIRBTUVĖ
M. Šlikas
PASAJE BLANDENGUES 3015
(altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Jeigu nori pirkti arba parduoti
LOTA
bet kokio dydžio ir bet kokioje vietoje, kreipkis į
Antonio Zidelis
J. A. ROCA 854
HURLINGHAM, FCNGSM

**Batų Dirbtuvė ir Cigarečių
Parduotuvė**
Gaminami nauji ir taisomi seni batai
Savininkas
Juozas Šnipas
Cabildo 651
Villa Porvenir Avellaneda

**ELEKTRINIS KEDŽIŲ FABRIKAS
"LIT"**
Didelis pasirinkimas. - Išpildomi įvairūs užsakymai. - Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas
Jonas Aukštikalnis
Vienas iš pirmųjų lietuvių, prakynęs kelią šiai pramonės šakai Argentinoje
Posadas 23 Avellaneda
T. E. 20, Wilde 7831
(aukštuma Avenida Mitre 4500)

**ČIUŽINIŲ IR UZUOLAUDŲ
DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ**
Parduodama bovėlna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulos kėdės ir turkiškos lovos. Kainos labai prieinamos.
Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires
T. E. 60-2784

PAULINA IR BRONIUS LESKAUSKAI

Bronius ir Paulina Veleckaitė Leskauskai yra šito "LAIKO" nr. Garbės Leidėjai.

Ponia Paulina yra šeštoji turtingų ūkininkų duktė, gimusi Lebeniškių km., Vabalninkų valsčiuje, Biržų apskr., Baigusi Pasvalio progimnaziją, 1929 m. atvyko į Argentina, kur tuojau susidūrė su visais to meto imigrantų vargais. Bet sumani ir nepalaužiamos valios lietuvaitė tuojau susiranda darbą, o 1932

m. jau sukuria lietuviškos šeimos židinį su Pranu Staskūnu. Abu įsisteigia ir rūpestingai veda savo gražiai įrengtą batų dirbtuvę "LITUANIA", c. Defensa 1174, Buenos Aires. Tą ramų ir pavyzdinę gyvenimą sukurtė ankstyva Prano Staskūno mirtis 1946 m., palikdama dideliame nuliūdime žmoną ir dvi dukreles — Luciją ir Reginą. Jaunoji našlė susiduria su vis didesniais sunkumais, patį tvarkydama dirbtuvę ir augindama dvi mažas dukreles.

1948 m. pagaliau išteka už energingo

lietuvio Broniaus Leskausko, gimusio Brinių km., Veisėjų valsč. Lietuvoje išmokęs staliaus darbą, į Argentina atvyko 1938 m. Čia išmoko audėjo specialybę ir turėjo gerą darbą. Bronius Leskauskas yra pilna žodžio prasme dirbtuvės vedėjas; jo vadovaujama, batų dirbtuvė ir parduotuvė "Lituania" ypačiai paskutiniu laiku pradėjo daryti didelę pažangą. Turi savo nuosavą telefoną, kurį čia taip nelengva įsigyti, ir yra

neabejotinai pati didžiausia batų dirbtuvė lietuvių rankose.

Šiuo metu vyresnioji duktė Lucija lanko profesinę mokyklą "Dolores Lavalle de Lavalle", o jaunesnioji, Regina, dar tebebaigia pradžios mokyklą.

Šia malonia proga "LAIKO" Redakcija ir Administracija taria nuosirdų lietuvišką acių savo naujesiems Garbės Leidėjams ir linki, kad jų pavyzdys ir žymi auka lietuviškam spausdintam žodžiui prisidėtų prie šviesesnio Argentinos lietuvių rytojaus.

● Konstancija ir Jonas Rymavičiai savo bute Pereyra Lucena 2600, Capital, surengė didelį priėmimą šv. Cecilijos Choriui, Lietuvai Išlaisvinti Centro vadovybei ir kt. savo bičiuliams Gral. San Martin garbei padėtos lentos proga (lk).

PAIEŠKOJIMAS

Alfonso Tamolynas, gyv. c. José Evaristo Uriburu 1081, Buenos Aires, ieško Juozo Radzevičiaus, išvykusio į Braziliją iš Pilotiškių km., Gudelių valsč. Marjampolės aps.

ORGANIZUOJAMA ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Spalio 22 d. 16 val. Lietuvių Salės patalpose, Brasil 835, Avellanedoje, šaukiamas visų srovių Argentinos lietuvių kultūrininkų, visuomenininkų, pramonininkų, spaudos ir organizacijų atstovų susirinkimas, kuriame bus išrinktas laikinis Argentinos Lietuvių Bendruomenės Organizacinis Komitetas.

LIETUVIŲ CENTRAS

Savišalpos ir Kultūros Organizacija

Tabard 6950 — Bs. Aires.

Bs. Aires, 18 de Setiembre de 1950.

LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRUI ARGENTINOJE

Didžiai Gerbiamas Pone Pirmininke: Lietuviai Centras gavo Jūsų kvietimą prisidėti prie pagerbimo Argentinos Didžiojo Išlaisvintojo Generolo Jose de San Martin atminimo ir prie jo vardo rūmų prikalti bronzinę lentelę.

Lietuvių Centras prisideda prie šito patriotinio žygio su \$ 200 ir ateityje prisidės prie kiekvieno žygio, kuris garsina lietuvių vardą ir gina mūsų Tautos reikalus.

Su didžia pagarba Tamstai ir Tamstos vadovaujamai Organizacijai

(pas.) Casimiro Mankus Pirmininkas.

(pas.) Julio Miciudus Sekretorius.

PR. RAMANAUSKO AUKA "LAIKUI"

Pirmasis "LAIKO" Garbės Leidėjas ir nenuilstamas lietuviškos kultūros ir Lietuvos laisvinimo rėmėjas pramonininkas Pranas Ramanauskas "LAIKUI" paaukojo neseniai savo išleistas C. Vėraz (K. Čibiro) knygos "DIEZ ANOS DE MARTIRIO" 100 egzempliorių. Kadangi knyga kitur nebus pardavinėjama, tai ją norintieji galės įsigyti tik "LAIKO" Redakcijoje. Vienas egzempliorius kainuoja \$ 4 (užsienyje — pusę dolerio). Gautieji pinigai skiriami išimtinai "LAIKO" naudai.

Šia proga savo pirmajam Garbės Leidėjui ir nenuilstamam Rėmėjui "LAIKO" Redakcija ir Administracija taria nuosirdų acių.

VIĘŠA PADĖKA

Nenuilstamoms "LAIKO" Rėmėjoms birutietėms, ypačiai Gr. Krivickienei, Mart. Sturevičienei, P. Bubnelienei, B. Sturevičiūtei ir kt., suruošusioms loteriją "LAIKO" naudai, Redakcija ir Administracija nuosirdžiai dėkoja.

PRAŠO PAGALBOS

Juozas Sadauskas, gyv. 2-da Piruano 261, Lomas de Zamora, prieš tris mėnesius atvažiavęs iš Belgijos su žmona ir trimis mažais vaikučiais, sunkiai serga. Kadangi jis tik mėnesį buvo išdirbęs fabrike, tai gydytoja ir brangius vaistus (peniciliną ir kt.) turi pats apsimokėti. Kadangi savo pinigų neturi, kreipiasi į lietuviškąją visuomenę, prašydamas pagalbos skaudžioje nelaimėje. Galintieji jį sušelpiti, gali tai padaryti per "LAIKĄ", kuriame bus paskelbti aukotojai. Jis ir visa jo šeima taria iš anksto nuosirdų acių.

Lidija Petravičienė

"Laiko" Garbės Leidėjai

Andrius Ališauskas ir Vladė Ališauskaitė, Marija ir Juozas Ališauskai, Jonas Aukštikalnis, Elzė ir Antanas Barzdžiai, Marija ir Juozas Bendorinai, Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė", Emilija ir Antanas Braziai, Emilija Čekauskienė, Katalina ir inž. Jonas Čekauskai, Kazimieras Čibiras, Vanda Čikstienė, Juozas Daugirdas, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidukonis, Adolfiną Geigaitė ir Juozas Šulnis, Danutė ir Jurgis Giūvydžiai, Laimutė Šlapelytė Graužinienė ir Dr. Kazimieras Graužinis, Lietuv. Nepaprastas Pasiuhtynys ir Igaliotas Ministras P. Amerikiai, Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Dr-ja, Adelė ir Vincas Grigaičiai, kun. Stanislovas Grigaliūnas, Valerija ir Kazimieras Kaminskai, Ona Kasparienė, Adolfas Kaušinis, PAULINA ir BRONIUS LESKAUSKAI, Povilas Miliauskas, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Rosario Lietuvių Bendruomenė, Ursulė ir Pijus Sakalauskai, Marija ir Kazimieras Stankūnai, Marija ir Petras Šantarai, Paulina ir Vladas Urbičiai.

NAUJI "LAIKO" RĖMĖJAI

Urugvajuje: Jonas Bisliukas \$ 10, Benediktas Mesonis \$ 5, Juozas Debesis \$ 1, Jonas Kerševičius \$ 1. (m. urug.).

Argentinoje: Elena Talmantaitė \$ 15, Antanas Jasinskis \$ 10, Antanas Matukas \$ 10, Vaclovas Rymavičius \$ 5, Eduardas Siminskis \$ 5.

Visiems paskelbtiesiems ir nepaskelbtiesiems "LAIKO" Rėmėjams Redakcija ir Administracija taria nuosirdų lietuvišką acių.

NAUJIEJI "LAIKO" GARBĖS RĖMĖJAI

Antanas Brazys, "LAIKO" Garbės Leidėjas ir dabartinis Urugvajaus Lietuvių Kultūros Dr-jos Pirmininkas, Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės Organizacinio Komiteto Kasininkas, "LAIKO" redaktoriaus brolis, šiomis dienomis vėl paskyrė 44 urugvajiečių pežų auką mūsų laikraščiui naudai. Šiam karštam patriotui ir nenuilstamam visuomenininkui "LAIKO" Redakcija ir Administracija nuosirdžiai dėkoja.

Antanas Gurevičius, gyvenęs Buenos Aires priemiestyje, San Andres, kur turi nuosavus namus ir pieno iškirstymo punktą su keletu samdomų darbininkų, savo namuose suruošė priėmimą — pobūvio proga rugsėjo 24 d. "LAIKUI" paskyrė \$ 100. Nuosirdžiam lietuviui patriotui Redakcija ir Administracija taria nuosirdų lietuvišką acių.

PADEKA

Lietuvių Sporto Komitetas nuosirdžiai dėkoja grandiečiui p. Alfonsui Artmonui už krepšinio lentos pagaminimą, Petriui Kerulaičiui, Algirdui Kaibutui, A. Artmonui ir R. Jospaičiui už vakaro tvarkos pravedimą Lietuvių Salėje Avellanedoje š. m. spalio 1 d.

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4289
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituanico Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 318870

Director responsable: Pbro. Casimiro Vengras. T. E. 20-9027 — Redaguoja Redakcinė Kolegija. Vyr. Redaktorius: Dr. P. Brazys. — Pinigus siūsti Administratoriui: Francisco Garšva. KAINA: Argentinoje metams \$ 15, pusmečiui \$ 8, atskiras nr. 80 centavų. Urugvajuje metams 4 Urugv. pežai. Kitur — metams 2 doleriai. Norint gauti "LAIKO" ORO PASTU, prie metinės prenumeratos reikia pridėti: Pietų Urugvajuje 1 dolerį, kitur 3 dolerius.

III METAI — AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN 1950
SPALIO (OCTUBRE) 7 D., ŠEŠTADIENIS Nr. 17 (33)

Kun Vito Šimansko šventimai Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje Avellanedoje. Šventimus teikia J. E. Arkiv. Francisco Aragone, lietuvių draugas.

"NUSISEKUSI KOMEDIJA"

"Lietuvos Aidai" radio valandėlė, palaikoma šv. Cecilijos choro ir lietuvių pramonininkų, skelbia lietuvišką kultūrą ir Lietuvos garbę. Jos vadovai nesigaili nei savo vargo, nei laiko, kad tik tas lietuviškas židinys tinkamiau pasirodytų. Ko trūksta iš skelbimų ir aukų, tenka lėšas surinkti iš kultūrinių parengimų, kurie ir tautiečiams dvasią kelia ir gerą darbą paremia. Tam tikslui kaip tik rugsėjo 24 d. Lietuvių salėje šv. Cecilijos choras surengė gražų vakarą. Po įžangos žodžio, kurį tarė Z. Juknevičius, Lietuvos Aidių vadovas, buvo suvaidintas visus iki ašarų prijuokines vaizdelis "Nusisekusi Komedijs". Vaidino Albina Kazlauskaitė ir Antanas Slančiauskas. Po to V. Rymavičiaus vadovaujamas šv. Cecilijos mergaičių choras sudainavo keletą populiarių lietuviškų liaudies dainų ir choro solistas A. Slančiauskas padainavo solo. Publikos entuziastiški plojimai įrodė parengimo pasisekimą. Reikia tikėtis, kad lietuviškoji Argentinos visuomenė ne tik parengimuose, bet ir savo prisidėjimu rėms visų taip vertinamą lietuvišką radio valandėlę. Np.

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS

Šv. Cecilijos Choras Buenos Aires ką tik išleido 2 naujas lietuviškų dainų (mišraus choro) plokšteles, kuriose yra įdainuotos sekančios dainos: 1. "Kur bėga šešupė" (K. Čibiro auka), 2. "Motuš motušė" (K. Deveikienės auka), 3. "Palankė palankė" (Vyta. Barzdžiaus auka) ir 4. "Kur Nemunėlis, Dauguva" (K. Deveikienės, auka). Vienos plokštelės kaina \$ 10.

AUKŲ IR PASKOLŲ RINKĖJŲ ŽINIAI

S. L. A. Draugijos Centro Valdyba pakartotinai praneša ir prašo, kad kurie turite paėmę aukų bei paskolų rinkimo lakštus saliono statybai, juos pristatykite Centro Valdybos kasininkui iki spalio mėn. 12 dienos — būtinai. Pirmininkas St. Majauskas

● Mūsų virtuozas pianistas Andrius Kuprevičius koncertuos spalio 9 d. Lomas de Zamora šventųjų Metų ir Popiežiaus Pijaus XII paminėjimo šventėje.

PARENGIMAI LIETUVIŲ SALEJE Brasil 835, Avellaneda

Spalio 8 d., sekmadienį: Didelis Čiurlionio Minėjimas su pianisto prof. Andriaus Kuprevičiaus paskaita ir piano koncertu. Antrojo programos daly deklamuoja Lidija Petravičienė. Pradžia lygiai 18 val.

Minėjimui pasibaigus, tuojau prasidės ŠOKIŲ FESTIVALIS. Minėjimo bilietai galioja ir šokiams.

Spalio 15 d., sekmadienį: Moterų ir Mergaičių Dr-jos "Birutės" parengimas. Programoje komedija "Moderniška kaimo moteris" ir kt. Po programos šokiai. Pradžia 17 val.

Spalio 21 d., šeštadienį: Šokių Vakaras su įdomia programa ir šokiais. Pradžia 20 val.

Spalio 28 d., šeštadienį: Jaunųjų Skautų Vakaras su įdomia programa ir šokiais. Pradžia 20 val.

Spalio 29 d., sekmadienį: Šv. Tėvo Dienos Minėjimas — Akademijs Pradžia 17 val.

Didelis Meno Vakaras

M. K. ČIURLIONIO GARBEI

įvyks 1950 m. spalio 8 d.

Lietuvių Salėje — Brasil 835 — Avellaneda

PROGRAMOJE:

1. Pianisto prof. Andriaus Kuprevičiaus paskaita apie Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą.
2. M. K. Čiurlionio kūrinių koncertas. Išpildo pianistas A. Kuprevičius.
3. Vytauto Mačernio "Vizijas" deklamuoja Lidija Petravičienė.

Tuojuo po programos prasideda ŠOKIŲ FESTIVALIS.

Meno Vakarą bilietai galioja ir šokiams.

Vakaro pradžia lygiai 18 val.

Pijanistas Andrius Kuprevičius